

MØTEPROTOKOLL

Fra møte:	4/23 Klagenemnda for sentral godkjenning av foretak for ansvarsrett
Dato/tid:	08.12.2023 kl. 09.00 – 12.00
Sted:	Teams
Deltakere:	Silje Alund Lødemel, Per Christian Nordal, Lene Vedal Moore, Olav Haugerud, Endre Straume Mårstig, Hege Espe og Cecilie Thorbjørnsen Fra DiBK: Arnfinn Brenna Martinsen
Sekretariatet:	Silje Skogstad Nørstebøen
Møteleder:	Silje Alund Lødemel
Referent:	Silje Skogstad Nørstebøen
Referat også til:	Klagenemndas medlemmer og varamedlemmer Kommunal- og distriktsdepartementet

---

Sak 32/23   Protokoll fra klagenemndas møte 12.09.2023.

Protokollen ble godkjent uten merknader.

Sak 33/23   Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning fra **TOTAL SPRINKLER AS (klagesaksnr. 2023/1950).**

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

I brev datert 26.07.2023 ble vedtak av 26.07.2023 påklaget av foretaket ved Ottar Tvedt. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 05.06.2023 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 26.07.2023 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 1

Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

Avslaget for godkjenningsområdet utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3 ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert tilstrekkelig praksis lengde, jf. SAK10§ 11-3. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om i tiltaksklasse 3, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1.

Godkjenningsområder innvilget i klagesaksomgangen

Direktoratet har tatt klagen til følge når det gjelder godkjenningsområdene prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3 og utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2. Det vil si at foretaket har fått innvilget disse godkjenningsområdene. Det ble ved avgjørelsen sett hen til ytterligere informasjon om referanseprosjekter i klagesaksomgangen, i tillegg til at det ble tatt en ny gjennomgang av foretakets historikk.

Foretakets godkjenningshistorikk

Total Sprinkler AS fikk sentral godkjenning første gang 31.10.2014. Foretaket har hatt godkjenning før dette også, men under annet organisasjonsnummer. I perioden 31.10.2014-11.09.2017 hadde foretaket sentral godkjenning for de samlede godkjenningsområdene prosjektering av sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2 og utførelse av sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3.

Foretaket fikk etter dette avslag på sin søknad om fornyelse av sentral godkjenning i vedtak av 12.09.2017 for godkjenningsområdene prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2 og utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3. Foretaket hadde vist til faglig ledelse med fagbrev og avslaget ble dermed begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert nødvendig utdanningsnivå. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdene prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 1 og utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2 på bakgrunn av overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3.

Foretaket sendte deretter inn en søknad om endring av sentral godkjenning og fikk i vedtak av 02.11.2017 innvilget sentral godkjenning for prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2 og utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3. Foretaket hadde i denne søknaden dokumentert faglig leder med bachelorgrad i prosessteknologi og dermed dokumentert nødvendig utdanningsnivå for områdene. Foretaket fikk videre fornyet sin sentrale godkjenning på bakgrunn av faglig leder med sivilingeniørgrad innen maskinteknikk. I perioden 22.07.2020-22.07.2023 hadde foretaket sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

Generelle opplysninger om foretaket

Total Sprinkler AS har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 19 inntektsmottakere og ligger i Bergen. Ottar Jørgen Tvedt er daglig leder. For Ottar Tvedt er det dokumentert vitnemål fra Bergen Maritime Videregående skole for fullført videregående kurs II på skolens maskinlinje i studieretning for sjøfartsfag fra 1985. Videre er det dokumentert fagbrev som industrirørlegger fra 1999. Det er også dokumentert at prosjektleder Remi Tvedt har svennebrev som rørlegger fra 2007 og at prosjektleder Leonids Matisons har utdanning fra Latvia tilsvarende mastergrad fra 2003. Retningen på utdanningen er maskin, i tillegg til at det er dokumentert tilleggsutdanning innen VVS fra 2010.

Foretaket har sin virksomhet innen brannbeskyttelse av bygninger, herunder drift og vedlikehold av sprinkelanlegg. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.290 Annet installasjonsarbeid.

Saksgang

05.06.2023 Søknad

03.07.2023 Foreløpig svarbrev

10.07.2023 Mottatt tilleggsinformasjon

26.07.2023 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

26.07.2023 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

03.10.2023 Brev om innhenting av ytterligere opplysninger i klagesak

03.10.2023 Tilsvare og spørsmål fra foretaket

06.10.2023 Tilbakemelding på spørsmål

09.10.2023 Tilsvare fra foretaket

02.11.2023 Omgjøringsvedtak for prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

29.11.2023 Omgjøringsvedtak for utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2

Foretakets anførsler

For godkjenningsområdet utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3 innleder foretaket med at direktoratet her har gitt avslag grunnet manglende dokumentert praksislengde. Videre påpeker foretaket at direktoratet har vurdert Ottar Tvedts utdanning som ikke tilstrekkelig relevant opp mot påklaget godkjenningsområde. Dette er uforståelig for foretaket da sprinklerfaget ifølge dem består av tilsvarende arbeidsoppgaver som en maskinist utfører. Foretaket informerer videre om at de driver med store dieselpumper, el-pumper, sveising av rør og montering av tekniske komponenter i tekniske rom, og mener dette er tilsvarende mye av det en maskinist holder på med. Foretaket skriver også at denne utdanningen tidligere har blitt akseptert av direktoratet ved tidligere søknader. Foretaket informerer om at de i revidert søknad har lagt inn flere andre bygg i tiltaksklasse 3 som de har utført de siste årene, og skriver at de i alle tidligere søknader har lagt ved prosjekter som er utført med Ottar Tvedt som faglig leder.

Videre skriver foretaket at de har drevet med sprinkleranlegg siden år 2000 og informerer om at de har hatt sentral godkjenning hele veien. Foretaket informerer også om at de har flere ansatte som har videreutdannet seg innenfor sprinklerfaget, og viser blant annet til flere sertifiseringer og godkjenninger innenfor utførelse og prosjektering av sprinkleranlegg.

Avslutningsvis viser foretaket til at overgangsordningen for sentral godkjenning er forlenget til 01.juli 2025, og informerer om at foretaket har hatt sentral godkjenning før 2016 i tiltaksklasse 3 for utførende, og at det er samme faglig ledelse i foretaket.

Foretaket ber på bakgrunn av dette om en ny behandling av søknaden.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset det omsøkte

godkjenningssområdet. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningssområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 3 er høyere fagskolegrad med 120 studiepoeng, eller tilsvarende, med tilhørende åtte års relevant praksis eller bachelorgrad i ingeniøruddanning, høgskolegrad eller tilsvarende grad med 180 studiepoeng, eller tilsvarende, med tilhørende fem års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningssområdet vil for eksempel være høyere fagskolegrad eller bachelorgrad innen varme-, ventilasjons- og sanitærteknikk (VVS).

Utdanning og praksis fra annen EØS-stat skal aksepteres på lik linje med norsk, jf. SAK10 § 11-5 andre ledd. Søknaden og vedleggene skal være på norsk, dansk eller svensk, eller vedlagt en faglig korrekt oversettelse til ett av disse språkene, jf. SAK10 § 13-2 tredje ledd. For søknad om sentral godkjenning må det dokumenteres at den formelle utdanningen og praksisen er relevant i forhold til det godkjenningssområdet det søkes sentral godkjenning for.

Foretaket har dokumentert at daglig leder Ottar Tvedt har vitnemål fra Bergen Maritime videregående skole for fullført videregående kurs II på skolens maskinlinje i studieretning for sjøfartsfag fra 1985. Det er også dokumentert fullført skipsmaskinistaspirantkurs, studieretning for fiskeri- og sjøfartsfag. Videre er det dokumentert fagbrev som industrirørlegger fra 1999.

Fagbrev oppfylder følgelig ikke krav til nødvendig utdanningsnivå for det påklagde godkjenningssområdet i tiltaksklasse 3.

Foretaket har anført at det er dokumentert relevant høyere fagskolegrad for Ottar Tvedt. Når det gjelder vitnemålet fra Bergen Maritime videregående skole finner direktoratet at dette dokumenterer videregående opplæring, og at den ikke kan vurderes tilsvarende høyere fagskolegrad med 120 studiepoeng. Utdanningen oppfyller dermed heller ikke krav til nødvendig utdanningsnivå for det påklagde godkjenningssområdet i tiltaksklasse 3. Da kravet til nødvendig utdanningsnivå ikke er oppfylt er det ikke nødvendig å vurdere utdanningens relevans. Når det gjelder foretakets anførsel om at utdanningen må anses relevant, bemerker vi allikevel at utdanningen er rettet mot sjøfartsfag og inneholder opplæring i fag som *skipsmaskinlære, laboratorie i skipsmaskinlære, skipsautomasjon, tegning, elektroteknikk og sikkerhetskurs*.

Utførelse av slukkeinstallasjoner omfatter utførelse av nye eller vesentlige endringer av installasjoner. Fagområdet omfatter alle typer manuelle og automatiske slukkeinstallasjoner, innvendige eller utvendige inkludert forsyningsanlegg. Montering av komplett rørsystem og

tilhørende komponenter og utstyr i tillegg til lyd- og branntetting av rørføringer gjennom lyd- og brannskiller inngår i oppgaven, jf. SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav q med tilhørende veiledning. For at en utdanning skal anses relevant for dette godkjenningsområdet er det følgelig avgjørende at utdanningen innehar tilstrekkelig opplæring i fag knyttet til rørsystemer, herunder montering, installasjon og valg av materialer og utstyr. Direktoratet finner ikke at den dokumenterte utdanningen gjenspeiler det påklagede godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver i tilstrekkelig grad. Utdanningen vurderes dermed til å ikke være tilstrekkelig relevant for utførelse av slukkeinstallasjoner. Kravet til utdanning er dermed ikke oppfylt for Ottar Tvedt.

Det er videre dokumentert at prosjektleder Remi Tvedt har svennebrev som rørlegger fra 2007. Denne utdanningen vurderes som relevant for det påklagede godkjenningsområdet, men oppfyller som nevnt ikke krav til nødvendig utdanningsnivå. Kravet til utdanning er dermed ikke oppfylt for Remi Tvedt.

Foretaket har som nevnt også vist til en rekke sertifiseringer og kursbevis. Til dette vil direktoratet bemerke at byggesaksforskriften stiller krav om formell utdanning. Kompetanse i form av kurs, sertifiseringer eller andre autorisasjoner i kan derfor ikke veie opp for manglende formell utdanning. Dette er også stadfestet av Klagenemnda for sentral godkjenning flere ganger, ref. blant annet nemndas saksnummer 70/20, 50/21, 25/22 og 11/23.

Det er også dokumentert at prosjektleder Leonids Matisons har utdanning fra Latvia tilsvarende mastergrad fra 2003. Retningen på utdanningen er maskin, i tillegg til at det er dokumentert tilleggsutdanning innen VVS fra 2010.

Direktoratet finner at Matisons utdanning oppfyller krav til relevant utdanning på nødvendig nivå for det påklagede godkjenningsområdet.

Utdanningskravet er dermed oppfylt for Leonids Matisons.

Krav til praksis

Som nevnt tidligere skal foretakets faglige ledelse oppfylle krav til relevant utdanning og praksis etter inndelingen i tiltaksklasser og funksjoner i tabellen som fremgår av SAK10 §11-3 første ledd. Kravet til praksis gjelder etter endt utdanning, og relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person. Ettersom utdanningskravet er oppfylt for Leonids Matisons, er det praksis tilknyttet han som vil være relevant å vurdere. Som nevnt er det dokumentert utdanning tilsvarende mastergrad for Matisons og det må derfor dokumenteres tilhørende fem års relevant praksis for å oppfylle kravet til praksislengde.

Det fremgår av innsendt dokumentasjon på fast ansettelse at Matisons ble ansatt i foretaket 06.04.2021, som vil si at referanseprosjekter oppført som foretakets praksis fra før denne datoen ikke kan knyttes til Matisons, da den ble utført før han var ansatt i foretaket.

Foretaket har i søknadsomgangen og i klagesaksomgangen vist til referanseprosjekter fra 2022 og 2023 som kan knyttes til Matisons. Etter direktoratets vurdering tilsvarer dette om lag to års praksis som ikke oppfyller kravet til praksislengde for det påklagde godkjenningssområdet. Det er også vist til en attest fra Matisons tidligere arbeidsforhold hos Tore Eide AS der det er vist til flere prosjekter, men disse beskriver prosjektering og ikke utførelse og anses dermed ikke relevant for det påklagde godkjenningssområdet. Direktoratet ba i brev datert 03.10.2023 om flere referanseprosjekter for å dokumentere at Matisons har tilstrekkelig praksislengde med utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3. Foretaket besvarte henvendelsen, og viste til flere referanseprosjekter tilhørende foretaket. Det ble ikke dokumentert flere referanseprosjekter tilhørende Matisons, og foretaket har dermed ikke dokumentert at kravet til praksislengde er oppfylt for ham.

Direktoratet bemerker også kort at det er vist til referanseprosjekter oppført som foretakets praksis fra før Matisons ble ansatt som omhandler arbeider som omfattes av det påklagede godkjenningssområdet. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert nødvendig utdanning for andre i den faglige ledelsen, vil praksisen det er vist til bygge på en utdanning som ikke anses tilstrekkelig relevant for godkjenningssområdet, og da vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan i utgangspunktet ikke veie opp for manglende utdanning.

Kravet til praksis er derfor ikke oppfylt.

Forholdet til tidligere godkjenning og overgangsbestemmelsen

Foretaket har i klagen anført at de må vurderes etter overgangsbestemmelsen og at foretaket har innehatt tiltaksklasse 3 på utførende i alle år basert på Ottar Tvedts utdanning og erfaring.

Til dette vil vi innledningsvis bemerke at sentral godkjenning fornyes dersom foretaket dokumenterer at det tilfredsstiller kravene som gjelder på fornyelsesstidspunktet. Ved gjennomgangen av søknaden blir det foretatt en ny vurdering, der det blir lagt vekt på tidligere mottatt dokumentasjon, jf. SAK10 § 13-4 tredje ledd. Det er således ingen automatikk i at foretaket får fornyet samtlige godkjenningssområder, selv om det har hatt sentral godkjenning tidligere.

Vi bemerker også at det tidligere har vært lempeligere krav til dokumentasjon ved søknad om sentral godkjenning. 1. januar 2016 ble det gjort en rekke endringer i byggesaksforskriften, blant annet med tydeligere krav til utdanning og strengere krav til dokumentasjon ved søknad om sentral godkjenning. Etter gammelt regelverk før 1. januar

2016 var det for eksempel ikke krav til at utdanning eller vitnemål skulle dokumenteres ved søknad, men foretaket skulle redegjøre for foretakets kvalifikasjoner. Etter endringene i 2016 ble blant annet kravene til utdanning flyttet fra veiledning til forskrift, og gjort til absolutte krav. Kravene til utdanning fremgår i dag av SAK10 § 11-2 og 11-3. Etter forskriftsendringen ble det også krav til at man ved søknad om sentral godkjenning blant annet skal dokumentere at faglig ledelse oppfyller krav til relevant utdanning og praksis. Utdanning skal dokumenteres ved å legge frem kopi av vitnemål eller tilsvarende dokumentasjon som viser relevant utdanning, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Etter regelverksendringen viste det seg at det ikke alltid var samsvar mellom det som tidligere var redegjort for, og hva som faktisk kunne dokumenteres, og at blant annet kravene til utdanning derfor ikke var oppfylt etter nytt regelverk.

Etter regelverksendringen ble det samtidig innført en overgangsbestemmelse. Bestemmelsen følger av SAK10 § 20-3 og innebærer at foretak som søker om fornyelse av sin sentrale godkjenning kan vurderes etter de mer lempelige kompetansekravene som gjaldt før 1. januar 2016, hvor langvarig og god praksis kunne kompensere for manglende utdanningsnivå. Overgangsbestemmelsen gjelder kun kravene til utdanning og praksis i SAK10 kapittel 11, det lempes ikke på seriøsitetskravene, krav til dokumentasjon eller lignende. Bestemmelsen gjelder frem til 1.juli 2025 og ble innført for at foretakene skulle få tid til å oppgradere sin formalkompetanse og tilpasse seg regelverket. Vurdering av hvorvidt praksis i det enkelte tilfellet kan kompensere for manglende utdanningsnivå, er en konkret skjønnsmessig vurdering.

Når det gjelder overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 er det en rekke kriterier som skal være oppfylt for at denne skal komme til anvendelse. Blant annet må foretaket tidligere ha vært kompensert for manglende utdanningsnivå og det må søke om fornyelse av sin sentrale godkjenning. Videre kan praksis kun kompensere for ett manglende utdanningsnivå, og det er ikke anledning til å kompensere for manglende relevant utdanning.

Etter en gjennomgang av foretakets tidligere godkjenninger fremgår det som sagt at foretaket har hatt sentral godkjenning for det påklagde godkjenningsområdet tidligere. I 2014 ble godkjenningsområdet innvilget på bakgrunn av informasjon fra foretaket om at daglig leder Ottar Tvedt hadde teknisk fagskole. Ved søknad i 2017 fikk foretaket som nevnt avslag for godkjenningsområdet utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3 da det ikke var dokumentert nødvendig utdanningsnivå. For Ottar Tvedt var det også da dokumentert vitnemål fra Bergen Maritime Videregående skole for fullført videregående kurs II på skolens maskinlinje i studieretning for sjøfartsfag fra 1985, samt fagbrev som industrirørlegger fra 1999. Det var også dokumentert svennebrev i rørleggerfaget fra 2007 for Remi Tvedt. Det var ikke dokumentert utdanning på nivå med høyere fagskolegrad eller annen høyere utdanning. Direktoratet fant da grunnlag for å innvilge godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2 på bakgrunn av overgangsbestemmelsen.

Som tidligere nevnt sendte foretaket deretter inn en søknad om endring av sentral godkjenning og fikk i vedtak av 02.11.2017 innvilget sentral godkjenning for prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2 og utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3. Foretaket hadde i denne søknaden dokumentert faglig leder Ivar Gjellesvik med bachelorgrad i prosessteknologi og dermed dokumentert nødvendig utdanningsnivå for områdene. Foretaket fikk videre fornyet sin sentrale godkjenning i 2020 på bakgrunn av faglig leder Trygve Skulstad med sivilingeniørgrad innen maskinteknikk. Verken Gjellesvik eller Skulstad fremgår av foretakets organisasjonsplan innsendt i søknad i 2023, og det er heller ikke dokumentert utdanning eller fast ansettelse for dem. Foretaket har nå dokumentert at prosjektleder Leonids Matisons har relevant utdanning på nødvendig nivå for det påklagde godkjenningsområdet, men som det følger av gjennomgangen ovenfor er det ikke dokumentert tilstrekkelig praksislengde for ham.

Utgangspunktet ved søknad om sentral godkjenning er at relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal være knyttet til samme person, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd med tilhørende veiledning. Dette underbygges av kvalifikasjonskravene, som er gitt i form av krav til utdanningsnivå med tilhørende krav til praksistid, ved at relevant praksis vil si at den normalt er opparbeidet etter endt utdanning og bygger på det utdanningsnivået som kreves, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Det er derfor i utgangspunktet ikke rom for at det kan foretas en samlet vurdering av foretakets faglige ledelse. Tilfeller som faller utenfor dette utgangspunktet vil kunne være foretak som er innvilget sentral godkjenning i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 og som nå har skaffet seg nødvendig utdanningsnivå.

Som det følger av gjennomgangen ovenfor synes godkjenning fra 2014 og tidligere å være gitt uten at forskriftens krav til relevant utdanning på nødvendig nivå var oppfylt. Foretaket har imidlertid fått innvilget sentral godkjenning for det påklagde godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2 tidligere i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3, og direktoratet finner etter en ny gjennomgang derfor grunnlag for å innvilge dette godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2 på bakgrunn av en samlet vurdering. Dette følger av omgjøringsvedtak av 29.11.2023. Direktoratet finner ikke grunnlag for å foreta en tilsvarende vurdering for godkjenningsområdet i tiltaksklasse 3, da foretakets godkjenning fra før 2014 har vært innvilget uten at forskriftens krav til relevant utdanning på nødvendig nivå var oppfylt. Som nevnt ovenfor er det ikke anledning til å kompensere for mer enn ett manglende utdanningsnivå. Ettersom foretaket tidligere kun har dokumentert relevant utdanning på svennebrevnivå har det ikke vært anledning til å kompensere foretaket for annet enn funksjonen prosjekterende i tiltaksklasse 1 og funksjonen utførende i tiltaksklasse 2 der kravet til utdanningsnivå er mesterbrev. Senere godkjenning har vært innvilget på bakgrunn av to faglige ledere med nødvendig utdanningsnivå, men som ikke lenger fremgår av foretakets organisasjonsplan.

Direktoratet finner på bakgrunn av det ovennevnte at overgangsbestemmelsen ikke kommer til anvendelse for det påklagde godkjenningsområdet i tiltaksklasse 3 og at det heller ikke er anledning til å ta en samlet vurdering av faglig ledelse for området i tiltaksklasse 3.

Forutsetningen for å foreta en slik samlet vurdering er følgelig også knyttet til overgangsbestemmelsen da foretaket også i dette tilfellet blir vurdert etter lempligere kompetansekrav.

Som det følger av vurderingen ovenfor har ikke foretaket dokumentert tilstrekkelig praksislengde for faglig leder med nødvendig utdanning, og kravet er derfor ikke oppfylt.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Total Sprinker AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet gjør for øvrig oppmerksom på at foretaket igjen kan søke om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at vilkårene i kapittel 11, og øvrige vilkår etter forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet.»

Sak 34/23 Klage på vedtak om avslag på søknad om sentral godkjenning fra
REIDAR SKAGSETH AS (klagesaksnr. 2023/5525).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

I klage innsendt 28.08.2023 ble vedtak av 08.08.2023 påklaget av foretaket ved daglig leder Reidar Skagseth. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 28.06.2023 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 08.08.2023 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2

Godkjenningsområdet prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2 ble innvilget på bakgrunn av en samlet vurdering. Foretaket hadde tidligere fått innvilget dette godkjenningsområdet i henhold til overgangsbestemmelsen i byggesaksforskriften (SAK10) § 20-3. I fornyelsessøknaden hadde foretaket dokumentert to faglige ledere med relevant utdanning på tilstrekkelig nivå, vurdert opp mot de ordinære kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11. Det var imidlertid ikke dokumentert tilstrekkelig praksislengde innen dette godkjenningsområdet for ansatte med nødvendige utdanning. Sett sammen med tidligere vurdert praksis og det faktum at foretaket tidligere hadde fått innvilget sentral godkjenning for området i henhold til overgangsbestemmelsen ble kvalifikasjonskravene samlet sett i dette tilfellet ansett oppfylt.

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert tilstrekkelig praksislengde, jf. SAK10 § 11-3. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdene det var søkt om i tiltaksklasse 3, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2.

Generelle opplysninger om foretaket

Reidar Skagseth AS fikk sentral godkjenning første gang 21.08.2002. Foretaket har i flere perioder hatt sentral godkjenning for de kombinerte godkjenningsområdene prosjektering av sanitær, varme- og slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2 og utførelse av sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2. I periodene 15.09.2017 - 14.08.2020 og 15.08.2020 - 08.08.2023 hadde foretaket sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2

Inntil vedtak av 08.08.2023 var godkjenningsområdene innen funksjonen prosjekterende innvilget i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 59 inntektsmottakere og ligger i Tromsø kommune i Troms og Finnmark fylke. Reidar Skagseth er daglig leder. Han har mesterbrev som rørlegger fra 1992. Videre er det dokumentert at faglig leder Joachim Skjellberg har høyere fagskolegrad innen klima-, energi og miljøfag i bygg (KEM) fra 2019, mesterbrev i rørleggerfaget fra 2019 og svennebrev i rørleggerfaget fra 2013. Det er også dokumentert at prosjektleder Morten Heiskel Mathisen har høyere fagskolegrad innen KEM fra 2023.

Foretaket har sin virksomhet innen rørlegging samt annen virksomhet som faller naturlig inn under dette. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.221 Rørleggerarbeid.

Saksgang

28.06.2023 Søknad

08.08.2023 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

28.08.2023 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket ved daglig leder Reidar Skagseth anfører i klagen at de tidligere har hatt de påklagde godkjenningsområdene etter overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3. Vedlagt klagen er to vedlegg der foretaket viser til flere referanseprosjekter fra 2009-2012 der Skagseth foresto som faglig leder. Foretaket informerer om at de har søkt om lokal godkjenning og at de ble godkjent i tiltaksklasse 3 for disse prosjektene. På bakgrunn av dette ber foretaket om at nye vedlagte referanseprosjekter tas med i totalvurderingen for oppfyllelse av tilstrekkelig praksislengde på åtte år for de påklagde godkjenningsområdene, og ber videre om at det tas en vurdering etter foretakets samlede faglige ledelse.

Foretaket informerer videre om at de er kjent med at relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde som utgangspunkt skal være knyttet til samme person, men viser til at søknad om sentral godkjenning krever opplysninger om den faglige ledelsens utdanning og praksis, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Foretaket forstår det som at siste setning omfatter foretakets samlede faglige ledelse og kompetanse.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for de påklagde godkjenningsområdene i tiltaksklasse 3.

Forholdet til overgangsbestemmelsen og vurdering av faglig ledelse

Forståelse av faglig ledelse

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet. Som nevnt tidligere forstår foretaket det som at det er anledning for direktoratet å foreta en samlet vurdering av foretakets faglige ledelse og kompetanse, og ber om at det foretas en slik vurdering i dette tilfellet.

Faglig ledelse er i SAK10 § 1-2 bokstav e definert som en eller flere personer i foretaket som oppfyller kravene til kvalifikasjoner i kapittel 11, og som har myndighet til å ta beslutninger av betydning for oppfyllelse av krav i plan- og bygningsloven ved gjennomføring av søknadspliktige tiltak. Foretak som søker om sentral godkjenning må videre ha en faglig ledelse med både teoretisk og praktisk kompetanse for de godkjenningsområder det søker sentral godkjenning for. Sentral godkjenning følger foretaket og foretakets organisasjonsnummer. Søknad om sentral godkjenning har derfor blitt vurdert på virksomhetsnivå, men hvor det er enkeltpersoner i den faglige ledelsen som må dokumentere at kvalifikasjonskravene er oppfylt, og ikke foretaket samlet.

Det fremgår videre av SAK10 § 11-1 andre ledd med tilhørende veiledning at relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde som utgangspunkt skal være knyttet til samme person.

Videre fremgår det av kvalifikasjonskravene, som er gitt i form av krav til utdanningsnivå med tilhørende krav til praksistid, at relevant praksis vil si at den normalt er opparbeidet etter endt utdanning og bygger på det utdanningsnivået som kreves, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Dette vil si at relevansvurderingen av praksis beror på at praksis skal bygge på det teoretiske grunnlaget man har tilegnet seg gjennom utdanningen, og at praksisen skal være fra tilsvarende fagområder og oppgaver som søknad om sentral godkjenning gjelder.

I SAK10 § 11-3 andre ledd er det imidlertid gjort unntak fra hovedregelen om at relevant praksis skal være opparbeidet etter endt utdanning. Dette unntaket gjelder for faglig ledelse som har tatt videreutdanning. Hvert år med relevant praksis opparbeidet før videreutdanningen er avsluttet godskrives med ½ år. Dette ble vedtatt i forskrift, da intensjonen bak unntaksbestemmelsen er at det skal lønne seg å ta videreutdanning og at

man ønsket et klart regelverk som gir økt forutsigbarhet for foretak med hensyn til vurderingen om de oppfyller kravene til sentral godkjenning.

Tabellen i SAK10 § 11-3 første ledd med krav til utdanningsnivå med tilhørende krav til praksistid gir dermed ikke rom for at det kan foretas en samlet vurdering av foretakets faglig ledelse. Dette er også bekreftet av Kommunal- og distriktsdepartementet den 21.10.2021, i forbindelse med tilbakemelding på spørsmål om tolkning av SAK10 § 1-2 bokstav e fra Advokatfirmaet Kjær DA, ref.» sak 21/1043 «samt stadfestet av Klagenemnda for sentral godkjenning ved flere anledninger, blant annet i sak 64/20, 04/21 og 67/21. Tilfeller som faller utenfor dette utgangspunktet vil kunne være foretak som er innvilget sentral godkjenning i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 og som nå har skaffet seg nødvendig utdanningsnivå.

Forholdet til overgangsbestemmelsen

Foretaket skriver som nevnt i klagen at de har hatt sentral godkjenning for de påklagde godkjenningssområdene tidligere i henhold til overgangsbestemmelsen.

Overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 innebærer at foretak som søker om fornyelse av sin sentrale godkjenning kan vurderes etter de mer lempelige kompetansekravene som gjaldt før 1. januar 2016, hvor langvarig og god praksis kunne kompensere for manglende utdanningsnivå. Bestemmelsen gjelder frem til 1.juli 2025 og ble innført for at foretakene skulle få tid til å oppgradere sin formalkompetanse og tilpasse seg regelverket. Vurdering av hvorvidt praksis i det enkelte tilfellet kan kompensere for manglende utdanningsnivå, er en konkret skjønnsmessig vurdering.

Etter en gjennomgang av foretakets tidligere godkjenninger kan ikke direktoratet se at foretaket har hatt sentral godkjenning for de påklagde godkjenningssområdene i tiltaksklasse 3 tidligere. Vi kan heller ikke se at foretaket tidligere har søkt om sentral godkjenning for områdene i tiltaksklasse 3. Som det følger av gjennomgangen ovenfor har foretaket hatt sentral godkjenning for de påklagde godkjenningssområdene i tiltaksklasse 2 i en årrekke. Foretaket har også som nevnt blant annet hatt sentral godkjenning for godkjenningssområdet prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2 i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3. Dette godkjenningssområdet ble i søknaden om sentral godkjenning innvilget på bakgrunn av at foretaket tidligere hadde fått innvilget dette godkjenningssområdet kompensert for manglende utdanningsnivå i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3. I fornyessøknaden hadde foretaket dokumentert faglig leder Skjellberg og prosjektleder Mathisen med relevant utdanning på tilstrekkelig nivå, vurdert opp mot de ordinære kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11. Som tidligere nevnt var det imidlertid ikke dokumentert tilstrekkelig praksislengde innen dette godkjenningssområdet for verken Skjellberg eller Mathisen. Sett sammen med tidligere vurdert praksis og det faktum at foretaket tidligere hadde fått innvilget sentral godkjenning for området i henhold til overgangsbestemmelsen ble kvalifikasjonskravene samlet sett i dette tilfellet ansett oppfylt. Som det følger av gjennomgangen ovenfor har ikke direktoratet anledning til å foreta en

tilsvarende vurdering for de påklagde godkjenningsområdene. Det må derfor dokumenteres enkeltpersoner i den faglige ledelsen som oppfyller kravene til relevant utdanning på tilstrekkelig nivå med tilhørende praksislengde i henhold til de ordinære kravene i SAK10 kapittel 11. Det er dette som vil bli lagt til grunn i det følgende.

Samlet vurdering av de påklagde godkjenningsområdene

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 3 er høyere fagskolegrad eller tilsvarende med tilhørende åtte års relevant praksis, eller bachelorgrad eller tilsvarende med tilhørende fem års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for disse godkjenningsområdene vil høyere fagskolegrad eller bachelorgrad innen varme-, ventilasjons- og sanitærteknikk (VVS) eller KEM.

Foretaket har dokumentert at daglig leder Reidar Skagseth har mesterbrev i rørleggerfaget fra 1992. Denne utdanningen vurderes relevant for de påklagde godkjenningsområdene, men oppfyller ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå funksjonen utførende i tiltaksklasse 3.

Foretaket har som nevnt også dokumentert at faglig leder Joachim Skjellberg har høyere fagskolegrad innen KEM fra 2019. Det er også dokumentert at prosjektleder Morten Heiskel Mathisen har høyere fagskolegrad innen KEM fra 2023. Direktoratet finner at begge disse utdanningene oppfyller krav til relevant utdanning på nødvendig nivå for de påklagde godkjenningsområdene.

Utdanningskravet er dermed oppfylt.

Krav til praksis

For funksjonen utførende i tiltaksklasse 3 må foretaket når det er dokumentert utdanningsnivå tilsvarende høyere fagskolegrad dokumentere minimum åtte års relevant praksis.

Som det følger av gjennomgangen ovenfor må det derfor dokumenteres minimum åtte års relevant praksis tilhørende enten Skjellberg eller Mathisen.

Som nevnt tidligere gjelder kravet til praksis som hovedregel etter endt utdanning, jf. SAK10 § 11-3 første ledd, men når foretakets faglige ledelse har videreutdannet seg, kan direktoratet ved søknad om sentral godkjenning, også legge vekt på praksis opparbeidet før endt videreutdanning. Hvert år med relevant praksis før utdanningen er avsluttet godskrives med ½ år, jf. SAK10 § 11-3 andre ledd. Direktoratet vurderer at en videreutdanning må være en formell utdanning som bygger videre på en formell, relevant utdanning i bunn.

Ettersom Skjellberg og Mathisen har høyere fagskolegrader fra henholdsvis 2019 og 2023 er ikke kravet til praksis etter endt utdanning oppfylt. For Mathisen er det ikke dokumentert at

fagskolegraden er å regne som en videreutdanning. Direktoratet finner derfor ikke grunnlag for å vektlegge eventuelt praksis tilhørende ham opparbeidet før endt fagskolegrad, og finner at kravet til praksislengde ikke vil kunne oppfylles for ham på nåværende tidspunkt. Direktoratet bemerker kort at det heller ikke er vist til praksis som kan knyttes til Mathisen i søknaden. For Skjellberg er det imidlertid dokumentert svennebrev i rørleggerfaget fra 2013 og mesterbrev i rørleggerfaget fra 2019. Fagskolegraden regnes i dette tilfellet som videreutdanning, og direktoratet finner derfor også anledning til å legge vekt på eventuell praksis tilhørende Skjellberg opparbeidet i perioden 2013-2019. Det presiseres at praksis i denne perioden godskrives med ½ år for hvert hele år.

I vurderingen av praksis tas det utgangspunkt i beskrivelsene av praksisen som er sendt inn. Ut ifra beskrivelsene vurderes det om praksisen er tilstrekkelig relevant, oppdatert og dekkende, og som nevnt, om kravet til praksislengde er oppfylt. Praksisen må også være fra samme eller høyere tiltaksklasse, basert på vanskelighetsgraden, kompleksiteten og konsekvensen eventuelle feil kan få for helse, miljø og sikkerhet i tiltaket. For vurderingen av praksislengde er det årstallet for ferdigattesten som er utgangspunktet. Godkjenningensområdenes faglige innhold fremgår av SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav o-q med tilhørende veiledninger.

Foretaket har i søknadsomgangen vist til referanseprosjekter med oppgitt ferdigattest i perioden 2015-2023 som kan knyttes til Skjellberg. Flere av prosjektene er oppført som praksis fra tidligere ansettelsesforhold. Prosjektene gjaldt blant annet utførelse av sanitærinstallasjoner, sanitæranlegg, varmeanlegg samt slukkeanlegg i flere boligbygg på fem etasjer, kontorbygg på fem etasjer samt hotellbygning på ca. 12000m². Det er også opplyst om at prosjektet med oppgitt ferdigattest i 2015 ble påbegynt i 2013. Direktoratet finner at samtlige prosjekter er relevante for de påklagde godkjenningensområdene i tiltaksklasse 3, men finner at det ikke vil være mulig for Skjellberg å oppfylle kravet til praksislengde på nåværende tidspunkt. Dersom det godskrives praksis fra endt svennebrev i oktober 2013 til dags dato vil dette tilsvare om lag syv års praksis, som ikke oppfyller kravet til praksislengde for de påklagde godkjenningensområdene.

Vi bemerker kort at foretaket i klagesaksomgangen har vist til fire prosjekter fra perioden 2009-2012 der Reidar Skagseth foresto som faglig leder. Foretaket informerer om at de har søkt om lokal godkjenning og at de ble godkjent i tiltaksklasse 3 for disse prosjektene. Det vises til vurderingen ovenfor om at kravet til utdanning ikke er oppfylt for Skagseth, og at tilhørende praksis derfor ikke anses relevant i dette tilfellet, jf. SAK10 § 11-3. Direktoratet gjør derfor ingen nærmere vurdering av disse prosjektene.

Kravet til praksis er dermed ikke oppfylt.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Reidar Skagseth AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet gjør for øvrig oppmerksom på at foretaket igjen kan søke om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at vilkårene i kapittel 11, og øvrige vilkår etter forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagede godkjenningsområdene.»

Sak 35/23 Klage på vedtak om avslag på søknad om sentral godkjenning fra
LAJE AS (klagesaksnr. 2023/5719).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om endring av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2

I klage innsendt 11.09.2023 ble vedtak av 21.08.2023 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 12.06.2023 søknad om endring av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 21.08.2023 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning på det nivået som kreves, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-2, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Det ble i avslaget vist til at foretaket hadde dokumentert faglig leder Allan Heggbrenna med yrkesbevis i anleggsmaskinførerfaget, som med det har relevant utdanning, men som ikke oppfyller kravet til utdanningsnivå for tiltaksklasse 2. Det ble også vist til at det var dokumentert høyere utdanning for Thomas Hetland, men at denne utdanningen ikke var relevant for godkjenningsområdets faglige innhold. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om i tiltaksklasse 2, jf. SAK10 § 11-1. I vedtaket ble det også informert om at overgangsbestemmelsen ikke kom til anvendelse.

Foretaket fikk i vedtak av 22.12.2022 innvilget godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1.

Avslaget var også begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert oppfyllelse av vilkåret om at det skal ha levert pliktige skattemeldinger for merverdiavgift de siste seks månedene, jf. SAK10 § 13-1a første ledd bokstav b.

Generelle opplysninger om foretaket

Laje AS fikk innvilget sentral godkjenning første gang 22.12.2022. Foretaket har ikke hatt sentral godkjenning tidligere.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 271 inntektsmottakere og ligger i Hønefoss i Ringerike kommune i Viken fylke. Anders Granheim er daglig leder. Foretaket har dokumentert faglige ledere Allan Heggbrenna med yrkesbevis for anleggsmaskinførere og Thomas Hetland med bachelorgrad ingeniørfag bygg, studieretning konstruksjonsteknikk. Det er ikke dokumentert utdanning tilhørende daglig leder Anders Granheim.

Foretaket har sin virksomhet innen bygging av anlegg for elektrisitet og telekommunikasjon. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 42.220.

Saksgang

12.06.2023 Søknad om endring

21.08.2023 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

01.09.2023 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket begrunner innsendt klage med at Laje AS er et konsern med stort nedslagsfelt i sin profesjon og for å kunne være med i toppsjiktet når det gjelder anbudskonkurranser er det helt nødvendig med tiltaksklasse 2 for å kunne delta i større prosjekter. Bedriften har mange ansatte og en hjørnesteinsbedrift i sin region.

Foretaket har i klagesaken bedt om saklig vurdering med en risikovurdering opp mot hva som kan gå galt med å innvilge tiltaksklasse 2. Videre begrunner foretaket at det er tungt overveiende sannsynlig at de to faglige lederne innehar til overmål all kompetanse som trengs for å håndtere det ansvar som ligger i oppfyllelse av kravene som stilles i tiltaksklasse 2. Der fremheves også det totale samfunnsøkonomiske aspektet i denne saken.

I klagebrev med vedlegg informerer foretaket om historikk i søknader innsendt i 2022 og 2023, hva som er etterspurt og hva som er dokumentert i tidligere søknader.

I ett av de innsendte vedleggene informerer foretaket at faglig leder Allan Heggbredda tidligere var ansatt i Trysil Linjebygg AS med organisasjonsnummer 925468215, hvor han har hatt sentral godkjenning i 17 år for tiltaksklasse 2. Det anføres videre at Heggbredda besitter praksis fra anleggsbransjen på til sammen 44 år. Foretaket henviser til SAK 10 § 20-3 andre avsnitt: "videre er det en forutsetning at det ikke har vært endringer i foretakets faglige ledelse som er avgjørende for godkjenningen". Foretaket informerer om at det i dette tilfelle kun har vært endringer i form av kompetanseheving for bedriften.

Det informeres videre om at Allan Heggbredda ble ansatt hos Laje AS 01.01.2022 etter avslutning av firma Trysil Linjebygg AS.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem når det gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person. Det er videre krav til at foretaket som søker om og innehar sentral godkjenning ikke skal ha forfalt og ubetalt skatt, forskuddstrekk, arbeidsgiveravgift eller merverdiavgift, jf. SAK10 § 13-1a første ledd bokstav c. Direktoratet innhenter automatisk skatteopplysninger fra Skatteetaten. Videre er det krav til at foretak som søker om og innehar sentral godkjenning skal være registrert i Merverdiavgiftsregisteret, og skal ha levert pliktig skattemelding for merverdiavgift de siste seks månedene, jf. SAK10 § 13-1a bokstav a og b.

Forholdet til overgangsbestemmelsen

Overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 innebærer at foretak som søker om fornyelse av sin sentrale godkjenning kan vurderes etter de mer lempelige kompetansekravene som gjaldt før 01.01.2016, hvor langvarig og god praksis kunne kompensere for manglende utdanningsnivå. Forutsetningen for å komme innunder denne bestemmelsen, er at foretaket har hatt godkjenningsområdet fra før 01.01.2016, med de reglene som gjaldt den gangen. Bestemmelsen ble innført for at foretakene skulle få tid til å oppgradere sin formalkompetanse og tilpasse seg regelverket, enten ved videreutdanning, eller ved å ansette faglig ledelse med nødvendige kvalifikasjoner.

Det er videre avgjørende at foretaket søker om fornyelse av sentral godkjenning for at overgangsbestemmelsen skal komme til anvendelse. Det vil si at foretaket på søknadstidspunktet må ha en gyldig sentral godkjenning for de godkjenningsområdene og tiltaksklassene det søker fornyelse av. Dersom foretaket ikke har en gyldig sentral godkjenning på søknadstidspunktet, vil ikke søknaden være å regne som en fornyelse, og søknaden vil bli vurdert opp mot kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11 på vanlig måte. Denne fristen er absolutt.

Det følger av SAK10 § 13-4 fjerde ledd med tilhørende veiledning, at sentral godkjenning gis til foretak, og følger foretakets organisasjonsnummer. Søknad om sentral godkjenning har derfor blitt vurdert på virksomhetsnivå, men hvor det er enkeltpersoner i den faglige ledelsen som må dokumentere at kvalifikasjonskravene er oppfylt. Ved endring av foretakets organisasjonsnummer kan opprinnelig søknad om sentral godkjenning overføres til nytt foretak. Dette gjelder også for foretak som er innvilget sentral godkjenning i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3. Muligheten for overføring av sentral godkjenning er ment for å eksempelvis ta hensyn til foretak som endrer organisasjonsnummer på bakgrunn av overgang fra enkeltpersonforetak til AS. Som nevnt i vedtaket så forstår direktoratet det slik at foretakene Laje AS og Trysil Linjebygg AS er to uavhengige foretak, og at det er Heggbrenna som har endret arbeidsforhold fra Trysil Linjebygg AS til Laje AS. Overføring av sentral godkjenning vil derfor ikke være aktuelt.

Direktoratet bemerker likevel kort at foretaket Laje AS med organisasjonsnummer 920465536 sendte inn søknad om sentral godkjenning 03.11.2022. Som nevnt ovenfor er det avgjørende for at overgangsbestemmelsen skal komme til anvendelse at man har en gyldig sentral godkjenning for de godkjenningsområdene og tiltaksklassene det søker fornyelse av. Den opprinnelige godkjenningen til foretaket Trysil Linjebygg AS med organisasjonsnummer 925468215 gikk ut 14.03.2022. Foretaket» Trysil Linjebygg AS «hadde på søknadstidspunktet ingen aktiv sentral godkjenning å overføre, og overgangsbestemmelsen vil derfor ikke kunne komme til anvendelse i alle tilfeller. Foretaket vil dermed i det følgende bli vurdert opp mot kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11 på vanlig måte.

Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2 er mesterbrev eller høyere fagskolegrad med 120 studiepoeng eller tilsvarende, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Utdanningens relevans må være knyttet til godkjenningsområdets innhold. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være høyere fagskolegrad innen anlegg eller annen utdanning med relevante fag.

Foretaket har dokumentert at faglig leder Allan Heggbredda har yrkesbevis i anleggsmaskinførerfaget. Utdanningen er vurdert som relevant for godkjenningsområdet, men oppfyller ikke kravet til utdanningsnivå for funksjonen utførende i tiltaksklasse 2.

Foretaket har også vist til at det har faglig leder Thomas Hetland med bachelor i ingeniørfag, retning bygg/konstruksjonsteknikk. Denne utdanningen oppfyller krav til nødvendig utdanningsnivå for det påklagede godkjenningsområdet.

I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdet det søkes om. Spørsmålet blir derfor om den dokumenterte utdanningen tilhørende Hetland er tilstrekkelig relevant for utførelse av veg- og grunnarbeider.

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Et avgjørende moment vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagede godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Fagområdet utførelse av veg- og grunnarbeider omfatter blant annet graving, sprengning, oppfylling, planering og komprimering, jf. SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav b med tilhørende veiledning. Videre er det i veiledningen oppgitt en rekke eksempler på arbeider som inngår i de ulike tiltaksklassene. For at en utdanning skal anses relevant for dette godkjenningsområdet er det avgjørende at utdanningen innehar opplæring i relevante fag innen anleggsteknikk, herunder grunnarbeid med mer.

Når det gjelder den dokumenterte bachelorgraden fremgår det av vitnemålet at utdanningen innehar opplæring i emner som *mekanikk, byggstatikk, ingeniørrollen, bygningsfysikk, konstruksjonsteknikk, materiallære for bygg, tre og stålkonstruksjoner, betongkonstruksjoner, statistikk og økonomi, ingeniørfaglige systememner, geoteknikk og universell utforming*. Det fremgår også at Hetland har fullført tilleggssemnet *landmåling I*.

Direktoratet finner at utdanningen innehar elementer som kan være av relevans for det påklagede godkjenningsområdet, men at den ikke innehar tilstrekkelig faglig bredde og dybde knyttet til anleggstekniske fag til å vurderes som relevant for utførelse av veg- og

grunnarbeider. Denne utdanningen er dermed vurdert til å ikke være tilstrekkelig relevant sett opp mot godkjenningens faglige innhold.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av det påklagede godkjenningens område i tiltaksklasse 2. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning på nødvendig nivå, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende relevant utdanning eller manglende utdanningsnivå.

Direktoratet bemerker kort at foretaket allerede har sentral godkjenning for godkjenningens område utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 1.

Seriøsitetvilkårene – kravet om at foretaket skal ha levert pliktig skattemelding for merverdiavgift de siste seks månedene

I henhold til SAK10 § 13-1a første ledd bokstav b skal foretak som søker om eller har sentral godkjenning ha levert pliktig skattemelding for merverdiavgift de siste seks månedene. Ifølge informasjon fra Skatteetaten er Laje AS fellesregistrert med foretaket Ringerikeskraft AS med organisasjonsnummer 976957628. Direktoratet ba derfor i brev datert 11.07.2023 om dokumentasjon på at pliktige mva-meldinger siste seks måneder var sendt inn for Laje Bygg AS. Foretaket ble henvist til at Ringerikeskraft AS for eksempel kunne hente ut attest for opplysninger om skatt og avgift RF-1507 som viser slik informasjon. Dersom foretaket hadde vært unntatt plikten ble det bedt om dokumentasjon på dette. Foretaket besvarte henvendelsen og viste til attest for skatt og merverdiavgift RF-1316. Denne attesten inneholder imidlertid ikke informasjon om at det er levert mva-meldinger for foretaket, den viser kun om foretaket har ubetalte restanser. Foretaket fikk som nevnt avslag på sin søknad om sentral godkjenning, blant annet på bakgrunn av at det ikke var dokumentert oppfyllelse av vilkåret om at foretaket skal ha levert pliktige skattemeldinger for merverdiavgift.

Foretaket har i klagesaksomgangen vedlagt samme skatteattest som i søknadsomgangen, og kravet er derfor heller ikke dokumentert oppfylt i klagesaksomgangen.

Direktoratet har ikke etterspurt ytterligere dokumentasjon angående oppfyllelse av dette vilkåret i klagesaksomgangen, da det ikke er avgjørende for klagesakens utfall. Når det gjelder eksisterende godkjenning bemerker direktoratet at forholdene angående dokumentasjon på levering av pliktige skattemeldinger for merverdiavgift vil bli fulgt opp av direktoratet i etterkant av klagesaken.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Laje AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførende veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet gjør for øvrig oppmerksom på at foretaket igjen kan søke om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at vilkårene i kapittel 11, og øvrige vilkår etter forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for utførelse av veg og grunnarbeider i tiltaksklasse 2.»

Klager har i e-post datert 30.11.2023 sendt inn kommentarer til direktoratets saksfremlegg i den aktuelle saken. Klagenemnda har tatt med disse i vurderingen, men kan ikke se at de har avgjørende betydning for resultatet i saken.

Sak 36/23 Klage på vedtak om avslag på søknad om sentral godkjenning fra
NORDHAUG MASKIN AS (klagesaksnr. 2023/6048).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Innmåling og utstikking i tiltaksklasse 2
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2

- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3

I klage innsendt 11.09.2023 ble vedtak av 25.08.2023 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 07.06.2023 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 25.08.2023 avsto direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av veg, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av oppmålingsteknisk prosjektering i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2
- Utførelse av innmåling og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 2
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3
- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 1

Avslaget for samtlige godkjenningsområder ble begrunnet med at kravene til praksis ikke var oppfylt, jf. byggesaksforskriften (SAK10) § 11-3.

Det ble i vedtaket vist til at foretaket hadde dokumentert faglig leder Martin Nordhaug med relevant høyere fagskolegrad for alle de omsøkte godkjenningsområdene, men ettersom fagskolegraden var fullført i 2023 var ikke kravet til praksis etter endt utdanning oppfylt. Det ble videre påpekt at fagskolegraden til Nordhaug ikke var å regne som videreutdanning, og at det derfor ikke var grunnlag til å vektlegge praksis fra før 2023, og at kravet til praksislengde derfor ikke ville kunne oppfylles på vedtakstidspunktet.

Det ble også vist til at foretaket hadde vist til faglig leder Andreas Nordhaug, men at det ikke var dokumentert formell utdanning tilhørende ham, som for eksempel fag-/svennebrev eller mesterbrev.

Avslutningsvis ble det påpekt at foretaket også hadde vist til faglig leder Øystein Larsen med bachelorgrad i geomatikk, som ble vurdert som relevant for blant annet godkjenningsområdet utførelse av innmåling og utstikking av tiltak. Det var imidlertid ikke dokumentert tilstrekkelig praksislengde for Larsen, og kravet til praksislengde var dermed ikke oppfylt.

Direktoratet fant heller ikke grunnlag for å innvilge godkjenningsområdene i en lavere tiltaksklasse.

Godkjenningsområder innvilget i klagesaksomgangen

Direktoratet tar klagen til følge når det gjelder følgende godkjenningsområder:

- Innmåling og utstikking i tiltaksklasse 1
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 1
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 1
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 1
- Utførelse av riving- og miljøsanering i tiltaksklasse 1

Det vil si at foretaket har fått innvilget disse godkjenningsområdene. Det ble ved avgjørelsen sett hen til at foretaket i klagesaksomgangen har dokumentert at faglig leder Andreas Nordhaug har relevant utdanning som vurderes tilsvarende fag-/svennebrev i form av et yrkesbevis for anleggsmaskinførere. Foretaket har også i søknaden dokumentert tilstrekkelig praksis som kan knyttes til Nordhaug.

Generelle opplysninger om foretaket

Nordhaug Maskin AS fikk sentral godkjenning første gang 21.09.1999. I perioden 03.06.2020 – 03.06.2023 hadde foretaket sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3
- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 1

Godkjenningsområdet utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3 var innvilget i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 16 inntektsmottakere og ligger i Sørreisa kommune i Troms og Finnmark fylke. I Brønnøysundregistrene er Tommy André Brannfjell oppført som daglig leder. Det er ikke dokumentert utdanning for ham. I foretakets organisasjonsplan er Andreas Nordhaug oppført som daglig leder. For ham er det dokumentert yrkesbevis for anleggsmaskinførere fra 1982 i tillegg til en rekke kursbevis og sertifiseringer. Det er videre dokumentert at prosjektleder Martin Nordhaug har fullført Maskinentreprenørenes Forbund (MEF) sin mellomlederskole, prosjektlederskole og bedriftslederskole, heretter kalt MEF-skolen. Siste modul ble fullført i 2017. Det er også dokumentert at Nordhaug har høyere fagskolegrad i anlegg og bergverk fullført i juni 2023. Videre er det dokumentert at prosjektleder Øystein Larsen har bachelorgrad i geomatikk fra 2020.

Foretaket har sin virksomhet innen drift av entreprenørvirksomhet samt hva hermed står i forbindelse, herunder å delta i andre selskap. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.120 Grunnarbeid.

Saksgang

07.06.2023 Søknad

05.07.2023 Mottatt tilleggsinformasjon

04.08.2023 Foreløpig svarbrev

04.08.2023 Mottatt tilleggsinformasjon

25.08.2023 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

11.09.2023 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at de sendte inn sin søknad om sentral godkjenning fire dager etter at opprinnelig godkjenning gikk ut, noe som de har skjønt er svært avgjørende for deres videre drift. Når det gjelder overgangsbestemmelsen viser foretaket til at de dessverre ikke fikk med seg om at søknaden måtte være innsendt før utløpet av forrige godkjenningsperiode for at overgangsbestemmelsen skulle komme til anvendelse. Foretaket skriver videre at dersom de hadde fått med seg dette så hadde de selvfølgelig levert inn søknaden om sentral godkjenning før fristens utløp. Videre innrømmer foretaket at dette er en menneskelig feil, og skriver at deres foretak nå i verste fall står ovenfor å måtte legge ned en bedrift som har vært i bransjen siden 1978. Foretaket ser det svært vanskelig å drive hvis de ikke kan beholde godkjenningen de har hatt hele tiden.

Foretaket skriver videre at de ikke har noen endringer i den faglige ledelsen i foretaket, og at de er de samme som de har vært i lang tid. Andreas Nordhaug startet firmaet og foretaket hadde frem til 03.06.2023 blant annet tiltaksklasse 3 for utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg. Når det gjelder dokumentasjonen til Andreas, så skriver foretaket at de opplevde en brann i 2005 der de tapte både verksted og kontor, og at Andreas også mistet all sin dokumentasjon i denne brannen. Foretaket skriver at Andreas Nordhaug har en rekke kurs innenfor deres fagfelt, og at disse kan ettersendes om ønskelig.

Når det gjelder Martin Nordhaug så skriver foretaket at han har vært ansatt i foretaket siden 2003, at han har tatt alle tre moduler ved MEF-skolen, og at han nå i tillegg har tatt teknisk fagskole, nettopp for å kunne være rustet for fremtiden.

Foretaket ber på bakgrunn av dette direktoratet vise skjønn ovenfor foretaket angående denne feilen, og at foretaket kan få sentral godkjenning for de godkjenningsområdene de hadde frem til 03.06.2023. Foretaket skriver at de er samme bedrift da som nå, så de kan ikke se hvordan direktoratet kan frata noe de har hatt tidligere på bakgrunn av en feil gjort i innsendingen.

Avslutningsvis informerer foretaket om at Andreas Nordhaug har videreutdanning i ADK hos Norsk Rørsenter. Foretaket skriver at dette var et omfattende kurs som var dannet på grunn av at Tromsø kommune krevde at man måtte ha mesterbrev for å kunne legge rør for dem. Denne dokumentasjonen informerer foretaket om at de ikke har, men skriver at den er sendt inn til direktoratet tidligere og at de burde være mulig å finne i direktoratets arkiver.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Innmåling og utstikking i tiltaksklasse 2
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Forholdet til overgangsbestemmelsen og utgangspunktet for vurdering av faglig ledelse

Foretaket viser som nevnt til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3.

Overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 innebærer at foretak som søker fornyelse av sin sentrale godkjenning kan vurderes etter de mer lempelige kompetansekravene som gjaldt før 01.01.2016, hvor langvarig og god praksis kunne kompensere for manglende utdanningsnivå. Bestemmelsen gjelder frem til 01.07.2025 og ble innført for at foretakene skulle få tid til å oppgradere sin formalkompetanse og tilpasse seg regelverket.

Det avgjørende for at overgangsbestemmelsen skal komme til anvendelse er at det er søkt om fornyelse av sentral godkjenning. Det vil si at foretakene tidligere må ha hatt sentral godkjenning for de omsøkte godkjenningsområdene i henhold til overgangsbestemmelsen, og den nye søknaden må være innsendt innen utløpet av forrige godkjenningsperiode. Det vil si at foretaket på søknadstidspunktet må ha en gyldig sentral godkjenning for de godkjenningsområdene og tiltaksklassene det søker fornyelse av. Oversettes denne fristen vil ikke søknaden være å regne som en fornyelse og søknaden vil bli vurdert opp mot kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11 på vanlig måte. Denne fristen er absolutt.

Det bemerkes videre at utgangspunktet ved søknad om sentral godkjenning er at relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal være knyttet til samme person, jf.

SAK10 § 11-1 andre ledd med tilhørende veiledning. Dette underbygges av kvalifikasjonskravene, som er gitt i form av krav til utdanningsnivå med tilhørende krav til praksistid, ved at relevant praksis vil si at den normalt er opparbeidet etter endt utdanning og bygger på det utdanningsnivået som kreves, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Det er derfor i utgangspunktet ikke rom for at det kan foretas en samlet vurdering av foretakets faglige ledelse. Tilfeller som faller utenfor dette utgangspunktet vil kunne være foretak som er innvilget sentral godkjenning i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 og som nå har skaffet seg nødvendig utdanningsnivå. Forutsetningen for å foreta en slik samlet vurdering er imidlertid også knyttet til overgangsbestemmelsen da foretaket også i dette tilfellet blir vurdert etter lempeligere kompetansekrav. Det oppstilles dermed samme vilkår; foretaket må tidligere ha hatt sentral godkjenning i henhold til overgangsbestemmelsen og foretaket må søke om fornyelse av sin sentrale godkjenning.

Foretaket Nordhaug Maskin AS hadde i perioden 03.06.2020 – 03.06.2023, som nevnt, sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3
- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 1

Godkjenningsområdet utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg var innvilget i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3. Ny søknad om sentral godkjenning ble sendt inn 07.06.2023, det vil si etter at forrige godkjenning utløp. Det innebærer at forutsetningen om at søknaden er sendt inn innen utløpet av forrige godkjenningsperiode, ikke er til stede. Direktoratet ser at det kun dreier seg om fire dager, men som nevnt er denne fristen absolutt og overgangsbestemmelsen kommer derfor ikke til anvendelse i dette tilfellet.

Foretaket vil dermed i det følgende bli vurdert opp mot kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11 på vanlig måte.

Samlet vurdering av de pålagde godkjenningsområdene:

- Innmåling og utstikking i tiltaksklasse 2
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2 er mesterbrev eller tilsvarende, med tilhørende tre års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning.

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 3 er høyere fagskolegrad med 120 studiepoeng eller tilsvarende, med tilhørende åtte års relevant praksis, eller bachelorgrad med 180 studiepoeng eller tilsvarende, med tilhørende fem års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for disse godkjenningsområdene vil for eksempel være høyere fagskolegrad eller bachelorgrad innen anlegg.

Når det gjelder begrepet «tilsvarende utdanning», vil direktoratet bemerke at begrepet tilsvarende er ment å ta hensyn til utenlandsk utdanning og eldre utdanning som fulgte andre reformer, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning.

Foretaket har i klagesaksomgangen dokumentert at Andreas Nordhaug har yrkesbevis for anleggsmaskinførere fra 1982. Dette yrkesbeviset var forgjengeren til fagbrev, og direktoratet vurderer på bakgrunn av dette at utdanningen svarer til utdanning på fag-/svennebrevnivå. Denne utdanningen anses relevant for de påklagde godkjenningsområdene, men oppfyller følgelig ikke kravet til utdanningsnivå for funksjonen utførende i tiltaksklasse 2 eller 3. Foretaket har også oppgitt at Nordhaug har mesterbrev i anleggsrørlegging, men dette er ikke dokumentert. Direktoratet plikter kun å oppbevare dokumentasjon som er sendt inn de siste ti årene, og har derfor kun tilgang til dokumentasjon som er lagret i våre elektroniske systemer fra ca. 2011. Etter en gjennomgang av foretakets tidligere innsendte søknader kan direktoratet heller ikke se at denne dokumentasjonen er sendt inn tidligere.

Det er også dokumentert at prosjektleder Martin Nordhaug har fullført MEF sin mellomlederskole, prosjektlederskole og bedriftslederskole. Siste modul ble fullført i 2017. Det er også dokumentert at Nordhaug har høyere fagskolegrad i anlegg og bergverk fullført i juni 2023.

I SAK10 11-1 andre ledd bokstav b fremgår det at utdanning kan dokumenteres ved å legge frem kopi av vitnemål eller kvalifikasjonsbevis som er utstedt av offentlig myndighet i Norge eller annen EØS-stat, og som viser relevant utdanning. Direktoratet understreker at MEF-skolen i utgangspunktet ikke er utdanning som resulterer i vitnemål eller kvalifikasjonsbevis utstedt av offentlig myndighet. Direktoratet finner imidlertid etter en helt konkret vurdering at MEF-skolen kan vurderes tilsvarende mesterbrevnivå og dermed oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå for funksjonen utførende i tiltaksklasse 2. I vurderingen er det lagt vekt på at MEF-skolen nå er omarbeidet til fagskolestudiet Ledelse i maskinentrepenørfaget ved Norges Grønne Fagskole Veia, som gir formell kompetanse med 90 studiepoeng og vitnemål når utdanningen er bestått. Når det gjelder den dokumenterte fagskolegraden innen anlegg og bergverk fra 2023 oppfyller følgelig også den kravet til nødvendig utdanningsnivå for funksjonen utførende i tiltaksklasse 2 samt funksjonen utførende i tiltaksklasse 3.

Foretaket har også dokumentert at prosjektleder Øystein Larsen har bachelorgrad i geomatikk fra 2020. Også denne utdanningen oppfyller krav til nødvendig utdanningsnivå for funksjonen utførende i tiltaksklasse 2 og 3.

I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningssområdet det søkes om. Spørsmålet blir derfor om noen av de dokumenterte utdanningene på nødvendig nivå er tilstrekkelig relevante for de påklagede godkjenningssområdene.

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Et avgjørende moment vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagede godkjenningssområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Fagområdet innmåling og utstikking av tiltak omfatter innmåling av et tilstrekkelig antall faste punkter i terrenget som grunnlag for å bestemme plasseringen av et tiltak på en situasjonsplan. Dette inkluderer identifisering av polygonpunkter, grensemerker, nabobygg, høyder på ledninger, manglende detaljer i kart og lignende. Overføring av tiltakets plassering med utstikking av punkter fra koordinatfestet situasjonsplan til terreng i tillegg til høydeplassing inngår også, SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav a med tilhørende veiledning.

Fagområdet veg- og grunnarbeider omfatter blant annet graving, sprengning, oppfylling, planering og komprimering, jf. SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav b med tilhørende veiledning.

Fagområdet landskapsutforming omfatter opparbeidelse og planering av grøntanlegg, idrettsanlegg, mindre veier og plasser. Legging av dekker med belegningsstein, natursteinsarbeider og utførelse av forstøtninger og skråningsbeskyttelse er også eksempler på arbeider som omfattes av fagområdet, jf. SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav c med tilhørende veiledning.

Fagområdet utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg omfatter nettopp utførelse av vann- og avløpsanlegg samt utførelse av overvannssystem, med tilhørende komponenter og utstyr, SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav d med tilhørende veiledning.

For at en utdanning skal anses relevant for disse godkjenningssområdene er det avgjørende at utdanningen innehar relevante fag for anleggsteknikk, eksempelvis fagområder knyttet til landmåling, grunnarbeid, utforming av anlegg, planering, sprenging, masseforflytting, vegbygging, fundamentering, VA-teknikk, mm.

Når det gjelder MEF-skolen finner direktoratet som nevnt at den kan vurderes tilsvarende mesterbrevsnivå. Etter en gjennomgang av læreplanen for MEFs lederutdanning fremgår det at utdanningen inneholder opplæring i fag som *studieteknikk, organisasjon og ledelse, økonomistyring, markedsføringsledelse, yrkesteori, anbud og kontrakter, utførelse, HMS,*

kvalitetssikring og lærlinger, overlevering, drift og vedlikehold, fagspesifikk ledelse, kalkulasjon og lønssystemer, prosjektstyring og prosjektledelse mm. Direktoratet finner på bakgrunn av dette at utdanningen i hovedsak er rettet mot organisasjon, ledelse, økonomi og markedsføring og har lite anleggsfaglig fordypning. På bakgrunn av dette vurderer direktoratet at det er en forutsetning for vurderingen av utdanningens relevans at det må dokumenteres et relevant fag-/svennebrev som et grunnlag for utdanningen. Dette er i tråd med gjentatte tilbakemeldinger fra direktoratet til MEF vedrørende deres utdanningstilbud og vurdering opp mot sentral godkjenning. Dette er også i tråd med en mesterutdanning der man som regel har et fag-/svennebrev i bunn som man deretter bygger på med en mesterutdanning. Mesterutdanningen er også ofte rettet mot organisasjon og ledelse, men inneholder noe mer faglig fordypning enn det MEF-skolens utdanning gjør.

Det er derfor avgjørende for vurderingen av om utdanningen kan anses relevant for de påklagde godkjenningssområdene at det kan dokumenteres et relevant fag-/svennebrev i bunn for Martin Nordhaug. Foretaket har i søknadsomgangen informert om at Martin Nordhaug ikke har fag-/svennebrev. Som en følge av dette vurderes den dokumenterte MEF-skolen i dette tilfellet som ikke tilstrekkelig relevant for de påklagde godkjenningssområdene.

Foretaket har vist til en rekke sertifiseringer og kursbevis. Byggesaksforskriften stiller som nevnt krav om formell utdanning, og tar utgangspunkt i ulike utdanningsnivåer der fag-/svennebrev er minimumskravet. Kompetanse i form av kurs, sertifiseringer eller andre autorisasjoner oppfyller ikke dette kravet og kan heller ikke veie opp for manglende relevant utdanning.

Foretaket har som nevnt også dokumentert at Martin Nordhaug har høyere fagskolegrad innen anlegg og bergverk fra 2023. Det fremgår av studieplanen for utdanningen at den inneholder opplæring i fag som *gruve og anleggsfag* med temaer som geoteknikk, landmåling og spregningsteknikk og *anleggskonstruksjoner* med temaer som kommunalteknikk, veibygging, stein pukk og grus. Det fremgår videre at Nordhaug hadde *valg fag anlegg* som inneholder opplæring i temaer som vegutforming, vann- og avløpsanlegg og park- og idrettsanlegg. Direktoratet finner på bakgrunn av dette at utdanningen er relevant for samtlige av de påklagde godkjenningssområdene.

Kravet til utdanning er dermed oppfylt for Martin Nordhaug.

Foretaket har også dokumentert at prosjektleder Øystein Larsen har bachelorgrad i geomatikk, studieretning landmåling fra 2020. Det fremgår av fagplanen for utdanningen at den inneholder opplæring i fag som *landmåling, juss og matrikellære, geografisk informasjonsbehandling, terrengmodeller, stikking, informasjonsstrukturer og databaser, landmålingsanalyse, satelittgeodesi, geografisk analyse og grunnleggende BIM modellering*. Utdanningen anses følgelig relevant for godkjenningssområdet utførelse av innmåling- og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 2. Direktoratet finner imidlertid ikke at utdanningen

vurderes som tilstrekkelig relevant for noen av de resterende godkjenningsområdene som klagen gjelder.

Kravet til utdanning for Øystein Larsen er dermed oppfylt for godkjenningsområdet utførelse av innmåling og utstikking i tiltaksklasse 2.

Krav til praksis

I vurderingen av foretakets praksis skal direktoratet blant annet legge vekt på om den er oppdatert, praksisens varighet og tilknytningen til godkjenningsområdet. Relevant praksis vil også si at den bygger på den utdanningen som kreves - både utdanningsnivå og utdanningsretning. Praksis det vises til må være fra samme eller høyere tiltaksklasse som søknaden om sentral godkjenning gjelder. Videre skal relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde i utgangspunktet tilhøre samme person, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd og 11-3 første ledd med tilhørende veiledning.

Foretaket har vist til faglig leder Martin Nordhaug som oppfylder kravet til relevant utdanning på nødvendig nivå for samtlige godkjenningsområder, og må videre dokumentere henholdsvis tre og åtte års relevant praksis, opparbeidet etter endt utdanning, tilhørende ham.

Ettersom Nordhaug har fullført fagskolegraden i 2023 er ikke kravet til praksis etter endt utdanning oppfylt. Når foretakets faglige ledelse har videreutdannet seg, er det også anledning til å legge vekt på praksis opparbeidet før endt utdanning. Hvert år med relevant praksis før utdanningen er avsluttet godskrives med et halvt år, jf. SAK10 § 11-3 andre og tredje ledd. Spørsmålet blir derfor om den høyere fagskolegraden i dette tilfellet kan vurderes som videreutdanning i henhold til SAK10 § 11-3, slik at det kan legges vekt på praksis opparbeidet før endt grad.

Direktoratet vurderer at en videreutdanning må være en formell utdanning som bygger videre på en formell, relevant utdanning i bunn. Dette bunner i at praksis skal bygge på et teoretisk grunnlag som er relevant for godkjenningsområdet. Denne forståelsen er også tidligere lagt til grunn av Klagenemnda for sentral godkjenning, ref. nemndas saksnummer 19/21, 20/22 og 28/23. For at den høyere fagskolegraden skal vurderes som videreutdanning for det påklagede godkjenningsområdet, må det derfor for Nordhaug dokumenteres relevant utdanning i bunn for de påklagede godkjenningsområdene. Som det følger av utdanningsvurderingen ovenfor vurderes MEF-skolen som ikke tilstrekkelig relevant for de påklagede godkjenningsområdene. Det er heller ikke dokumentert at Nordhaug har relevant fag-/svennebrev eller annen formell relevant utdanning. Direktoratet finner ikke at fagskolegraden kan regnes som videreutdanning i dette tilfellet. På bakgrunn av dette kan ikke eventuell praksis det er vist til før fullført fagskolegrad i 2023 vektlegges etter SAK10 § 11-3 andre og tredje ledd, da den ikke bygger på et relevant teoretisk grunnlag. Martin Nordhaug vil derfor ikke oppfylle kravet til praksislengde for det påklagede godkjenningsområdet på nåværende tidspunkt.

Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter oppført som foretakets praksis, og praksis tilhørende Andreas Nordhaug, som omhandler arbeider som omfattes av de påklagde godkjenningsområdene. Som nevnt bygger ikke denne praksisen på relevant utdanning, og vil dermed heller ikke anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan ikke veie opp for manglende utdanning utover de tilfellene som omfattes av overgangsbestemmelsen.

Foretaket har som nevnt også dokumentert at Øystein Larsen har relevant utdanning på nødvendig nivå for godkjenningsområdet utførelse av innmåling og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 2. For å oppfylle kravet til praksislengde for dette godkjenningsområdet må det derfor dokumenteres minimum tre års relevant praksis tilhørende Larsen. Det fremgår av innsendt dokumentasjon på fast ansettelse at Larsen ble ansatt i foretaket 12.06.2023, som vil si at referanseprosjekter oppført som foretakets praksis fra før denne datoen ikke kan knyttes til Larsen, da den ble utført før han var ansatt i foretaket. Foretaket har verken i søknadsomgangen eller i klagesaksomgangen dokumentert referanseprosjekter som kan knyttes til Larsen. Som en følge av dette er ikke kravet til praksislengde oppfylt for ham.

Foretaket har dermed ikke dokumentert at kravet til praksis er oppfylt.

Forholdet til tidligere godkjenning

Innledningsvis bemerkes det at sentral godkjenning innvilges dersom foretaket dokumenterer at det tilfredsstiller kravene som gjelder på søknadstidspunktet. Ved gjennomgangen av søknaden blir det foretatt en ny vurdering, der det blir lagt vekt på tidligere mottatt dokumentasjon, jf. SAK10 § 13-4 tredje ledd. Det er således ingen automatikk i at foretaket får innvilget sentral godkjenning, selv om det har hatt sentral godkjenning tidligere. Det vises i den forbindelse til vurderingen ovenfor. Dette gjelder uavhengig av om foretaket har blitt vurdert etter overgangsbestemmelsen eller ikke.

Direktoratet bemerker likevel kort at godkjenningsområdet utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3 ble innvilget i henhold til overgangsbestemmelsen. Som nevnt tidligere kommer ikke overgangsbestemmelsen til anvendelse i dette tilfellet. Når det gjelder foretakets tidligere godkjenning, både for området som er innvilget i henhold til overgangsbestemmelsen, og de andre godkjenningsområdene, synes disse å være innvilget uten at forskriftens krav var oppfylt, herunder krav til utdanning og vilkårene som ligger til grunn for overgangsbestemmelsen.» Godkjenning «fra tidligere godkjenningsperioder synes å være gitt på bakgrunn av faglig ledelse med relevant utdanning på nødvendig nivå som ikke lenger fremgår av foretakets organisasjonsplan.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Nordhaug Maskin AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Innmåling og utstikking i tiltaksklasse 2

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet gjør for øvrig oppmerksom på at foretaket igjen kan søke om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at vilkårene i kapittel 11, og øvrige vilkår etter forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagede godkjenningsområdene.»

Klager har i e-post datert 05.12.2023 sendt inn kommentarer til direktoratets saksfremlegg i den aktuelle saken. Klagenemnda har tatt med disse i vurderingen, men kan ikke se at de har avgjørende betydning for resultatet i saken. Når det gjelder foretakets anførsel om at det ikke er sendt ut påminnelse om at godkjenning er i ferd med å utløpe bemerker klagenemnda at en slik påminnelse blir sendt ut automatisk seks måneder før godkjenningens utløp.

Sak 37/23 Klage på vedtak om tilbaketrekking av sentral godkjenning fra
GILJE BYGGRÅDGIVNING AS (klagesaksnr. 2023/6376).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder tilbaketrekking av sentral godkjenning etter tilsyn for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av veg, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av oppmålingsteknisk prosjektering i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av geoteknikk i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 2

- Prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av miljøsanering i tiltaksklasse 1

I e-post innsendt 13.09.2023 ble vedtak av 24.08.2023 påklaget av foretaket ved daglig leder Hans Petter Gilje. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet førte stedlig tilsyn med Gilje Byggrådgivning AS 25.05.2023. Foretaket fikk i forkant av møtet en innkalling til tilsynsmøtet, med en oversikt over hvilke dokumenter som ville bli gjennomgått på møtet, og som foretaket måtte ha klart. Tilsynet hadde fokus på utvalgte deler av foretakets kvalitetssikringsrutiner med fokus på funksjonen prosjekterende i henhold til kravene i byggesaksforskriften (SAK10) §§ 10-1 andre ledd og 12-3.

I tilsynsrapport og varsel om tilbaketrekking av den sentrale godkjenningen datert 13.06.2023 ble det vist til følgende avvik:

1. Manglende dokumentasjon på kvalitetssikring av egen prosjektering i henhold til SAK10 §§ 10-1 andre ledd bokstav a og b og 12-3 bokstav a med tilhørende veiledning.
2. Manglende rutine for kvalitetssikring av prosjektering i henhold til SAK10 §§ 10-1 andre ledd bokstav a og b og 12-3 bokstav a med tilhørende veiledning.
3. Manglende rutine for vurdering og styring av innleide foretak i henhold til SAK10 §§ 10-1 andre ledd bokstav c og 12-6 tredje ledd med tilhørende veiledning.
4. Manglende rutine for behandling av avvik i henhold til SAK10 §§ 10-1 andre ledd bokstav d med tilhørende veiledning.
5. Mangelfulle revisjoner i henhold til SAK10 § 10-1 andre ledd bokstav h med tilhørende veiledning.

Avvik er i varselet om tilbaketrekking definert som brudd på krav i plan- og bygningslovgivningen (pbl.). Videre er det vist til at sentral godkjenning for ansvarsrett skal trekkes tilbake ved alvorlige eller gjentatte overtredelse av plan- og bygningslovgivningen, jf. SAK10 § 13-6 første ledd bokstav a. Direktoratet fant på bakgrunn av avvikene som ble avdekket i tilsynet at det var grunnlag for å varsle om tilbaketrekking av sentral godkjenning etter SAK10 § 13-6 første ledd bokstav a. I varselet er det også vist til at sentral godkjenning skal trekkes tilbake når foretaket ikke lenger oppfyller kravene som stilles for å kunne ha sentral godkjenning. Et av kravene gjelder kvalitetssikringsrutiner, både skriftlige rutiner og bruk av rutinene. I vurderingen ble det vist til at foretaket ved søknad om sentral godkjenning har erklært at det har kvalitetssikringsrutiner som oppfyller kravene i plan- og bygningsloven, jf. SAK10 kapittel 10. Resultatet av tilsynet viste at foretaket ikke i tilstrekkelig grad har de kvalitetssikringsrutinene som ble erklært ved søknad. Direktoratet fant på

bakgrunn av dette at det var grunnlag for å varsle om tilbaketrekking av sentral godkjenning også etter SAK10 § 13-6 første ledd bokstav b.

Foretaket ble gitt en frist til 28.06.2023 for å komme med eventuelle tilbakemeldinger til varselet. Foretaket besvarte varselet 23.06.2023. Foretaket innrømte i tilsvaret at de etter tilsynet så at deres system hadde visse svakheter, men at alvorlighetsgraden fra direktoratets side kom overraskende på dem. Videre opplyste foretaket om at de er tjent med å knytte til seg ekstern bistand, og at foretaket i den sammenheng har hatt kontakt med to systemleverandører. Foretaket påpekte også at avvikene ikke hadde ført til feil eller mangler i prosjekter, og anførte at avvikene raskt ville rettes med nytt system slik at vilkårene for godkjenningen likevel kunne være oppfylt. I forbindelse med manglende dokumentasjon på utført kvalitetssikring av prosjektering påpekte foretaket at prosjektene det var henvist til i dokumentasjonen var overlevert og fungerte uten anmerkninger. Foretaket mente på bakgrunn av dette at manglende i dokumentasjonen av kvalitetssikring ikke kunne anses som alvorlige. Angående manglende rutiner informerte foretaket om at ny systemleverandør ville levere tilpassede rutiner og informerte om at fremtidige revisjoner ville bli gjennomført av systemleverandør. Foretaket erkjente svakheter i eget system, men skrev at de var trygge på at disse svakheterne ikke hadde fått følger for det arbeidet de har utført. Foretaket opplyste også om at de har mye kompetanse og lang erfaring og påpekte at de ville gjøre de endringene som skal til for å få systemet til å være i henhold til regelverket.

I vedtak av 24.08.2023 ble foretakets sentrale godkjenning trukket tilbake. Det ble vist til at foretaket hadde brutt med vilkårene for sentral godkjenning ved at det ikke i tilstrekkelig grad hadde dokumentert kvalitetssikringsrutiner som ivaretar kravene i byggesaksforskriften, og som var aktivt i bruk, her i form av å ikke ha dokumentert en tilstrekkelig kvalitetssikring. Direktoratet fant derfor grunnlag for å trekke tilbake den sentrale godkjenningen til foretaket.

Tilbaketrekkingen gjaldt foretakets sentrale godkjenning i sin helhet.

Underinstansens adgang til omgjøring

I henhold til forvaltningsloven (fvl.) § 33 om saksforberedelse i klagesak, kan underinstansen, i dette tilfelle Direktoratet for byggkvalitet, selv endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet.

I klagesaksomgangen kan alle sider av saken prøves, herunder kan det tas hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34. Dette sikter ikke bare til nye opplysninger om forholdene tidligere, men også til forhold som har endret seg etter vedtakstidspunktet. Det er med andre ord ikke tale om en overprøving av vedtaket, men om en fullstendig ny prøving.

Dette innebærer at et vedtak kan være riktig ut fra slik saken sto da vedtaket ble truffet, men at nye opplysninger i klagesaksomgangen kan gi grunnlag for å endre vedtaket.

Godkjenningsområder innvilget i klagesaksomgangen

Direktoratet har tatt klagen til følge når det gjelder godkjenningsområdene innen funksjonen ansvarlig søker og ansvarlig utførende. Det vil si at foretaket har fått innvilget følgende godkjenningsområder:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 2
- Utførelse av innmåling og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 1
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2
- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av tømmerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1

Etter vedtak om tilbaketrekk skal det foretas en gjennomgang av kvalitetssikringsrutiner og sikre at nødvendige tiltak er iverksatt for å hindre gjentakelse av avvik fra krav gitt i eller med hjemmel i plan - og bygningsloven, samt at kvalitetssikringsrutinene er i bruk, før foretaket kan få tilbake sentral godkjenning. jf. SAK10 § 13-6 femte ledd og tilhørende veiledning. Det ble ved avgjørelsen sett hen til at flere av avvikene som ble påpekt i tilsynet nå ble ansett lukket, da foretaket i klagesaksomgangen har lagt ved nye rutiner, blant annet rutine for vurdering og styring av innleide foretak, rutine for behandling av avvik samt rutine for å sikre jevnlig gjennomgang og oppdatering av kvalitetssikring. Ettersom tilsynet i hovedsak var rettet mot funksjonen prosjekterende og ivaretagelse av dette ansvaret, har ikke direktoratet fått et fullstendig bilde av foretakenes kvalitetssikringsrutiner og aktivt bruk av disse for de ovennevnte godkjenningsområdene, verken i denne eller tidligere saker. Foretaket må forvente at de om kort tid vil bli fulgt opp ved at de får et tilsyn fra direktoratet for resterende funksjoner i henhold til SAK10 § 13-1 andre ledd. Nærmere begrunnelse følger av endringsvedtaket av 29.11.2023.

Generelle opplysninger om foretaket

Gilje Byggrådgivning AS fikk sentral godkjenning første gang 13.12.2018. I perioden 06.12.2021 og frem til vedtak om tilbaketrekking av sentral godkjenning 24.08.2023 hadde foretaket sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av veg, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av oppmålingsteknisk prosjektering i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av geoteknikk i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av miljøsanering i tiltaksklasse 1
- Utførelse av innmåling og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 1
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2

- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2
- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret åtte inntektsmottakere og ligger i Grimstad kommune i Agder fylke. Hans Petter Gilje er daglig og faglig leder. Han har ingeniørgrad innen bygg fra 2002 og høyere fagskolegrad innen anleggsteknikk fra 2000.

Foretaket har sin virksomhet innen rådgivende tjenester innen bygg og anlegg, å drive utvikling, drift og utleie av fast eiendom og andre driftsmidler samt virksomhet tilknyttet dette. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 68.209 Utleie av egen eller leid fast eiendom ellers.

Saksgang

08.05.2023 Innkalling til tilsynsmøtet

25.05.2023 Gjennomføring av stedlig tilsyn

13.06.2023 Tilsynsrapport og varsel om tilbaketrekking av sentral godkjenning

23.06.2023 Kommentar til tilsynsrapport og varsel om tilbaketrekking

24.08.2023 Vedtak om tilbaketrekking av sentral godkjenning

13.09.2023 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

18.09.2023 Bekreftelse på mottatt klagesak

08.09.2023 Forespørsel om utsatt iverksetting av vedtak om tilbaketrekking av sentral godkjenning

21.09.2023 Svar på anmodning om utsatt iverksetting av vedtak om tilbaketrekking av sentral godkjenning

08.11.2023 Brev om innhenting av ytterligere opplysninger i klagesak

22.11.2023 Tilsvar fra foretaket

29.11.2023 Vedtak om delvis omgjøring

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at de i utgangspunktet har tilgang på to systemer, Argus og Norgeshus KPD. Videre skriver foretaket at de på et tidspunkt fant det mer hensiktsmessig og heller tilpasse det de mente var mest relevant for disse to systemene sammen med andre sjekklister fra forskjellige kilder til noe de mente passet til sin virksomhet og omfang samt å tilføye nye relevante sjekkpunkter. Foretaket informerer imidlertid om at de glemte å nevne for direktoratet under tilsynet at de bruker andre systemer og henviser blant annet til systemhåndbok fra Argus der foretaket har gjort flere tilpasninger. Videre informerer foretaket om at de opprinnelig vurderte sitt system til å være tilpasset sin virksomhet og omfang, og dermed ikke mer omfattende enn nødvendig i henhold til SAK10 § 10-1. Foretaket skriver videre at de har mindre enn fem årsverk i foretaket og flest oppdrag i tiltaksklasse 1. Dersom de har tiltak i tiltaksklasse 2 påkaller det ekstra oppmerksomhet og gjerne eksterne samarbeidspartnere som støtte.

Videre skriver foretaket at det i ettertid av tilsynet kan diskuteres hvor detaljerte rutinene skal være, men anfører at det ikke er slik at de ikke har hatt rutiner. Foretaket informerer om at de har et system som brukes, og at det siden oppstarten av virksomheten ikke har vært tilfeller med skader som følge av deres arbeid. Foretaket anfører videre at sjekklister som de har brukt har vært svært grundige sammenlignet med hva som er standard i systemene på markedet. Foretaket mener at dette bør være viktigere enn hvor detaljerte rutinene er for et så lite og oversiktlig foretak, enn om man har en logo på et ark, eller om noen av sjekkpunktene mangler henvisning til regelverket. Videre skriver foretaket at de er helt enig i at de kunne hatt bedre rutiner, men at de samtidig er helt uenige i alvorlighetsgraden.

Foretaket informerer om at de allikevel har iverksatt de tiltak som direktoratet ber om ved at de har gått til anskaffelse av nytt system med opplæring og tilpasning av dette. Det er ifølge foretaket derfor ingen fare for at dette skal medføre konkrete feil, og foretaket mener at de oppfyller alle krav og har rettet alle mangler. Foretaket skriver at de nå abonnerer på Holte sitt system, og at de har tilført sjekkpunkter på prosjektering og gjort tilpasninger av rutinene. Foretaket mener på bakgrunn av dette at det ikke er noe å vinne på å trekke tilbake godkjenningen for at de skal søke på nytt og mener at det må være viktigere formål direktoratet kan bruke tiden på. Foretaket skriver videre at de absolutt har forbedret seg som en følge av direktoratets tilbakemeldinger og skriver at direktoratet er velkomment til å se på deres nye tilpassede system.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder tilbaketreking av foretakets sentrale godkjenning for godkjenningsområdene innen prosjektering.

Generelt om kravet til kvalitetssikringsrutiner

Foretak som søker sentral godkjenning for ansvarsrett skal ha kvalitetssikringsrutiner innenfor eget godkjenningsområde som sikrer etterlevelse av krav gitt i eller med hjemmel i pbl., jf. SAK10 § 10-1 andre ledd.

En kvalitetssikringsrutine er en prosedyre som beskriver hvordan foretaket vil sikre ivaretagelse av ansvar, plikter, oppgaver og etterlevelse av regelverk. Rutinen skal beskrive formål, hva som skal gjøres eller oppnås ved å følge rutinen, hvem som utfører eller har ansvar for gjennomføring av rutinen, når rutinen skal gjennomføres og hvilke underliggende dokumenter (som maler, sjekklister etc.) som er knyttet til rutinen. Kvalitetssikringsrutinene skal være skriftlig nedfelt, gjenspeile foretakets praksis og ikke være mer omfattende enn nødvendig, jf. SAK10 § 10-1 og innledningen til veiledningen.

Ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett skal foretaket skriftlig og på en oversiktlig måte dokumentere at det oppfyller krav til kvalitetssikringsrutiner som angitt i SAK10 § 10-1 andre ledd. Dokumentasjonen kan kreves fremlagt i en nærmere angitt form som viser hvordan kravene er ivaretatt, jf. SAK10 § 5-1 tredje ledd, jf. SAK10 § 10-2 andre ledd. Gjennom elektronisk innsending av søknad om sentral godkjenning vil foretaket måtte erklære at det har kvalitetssikringsrutiner som ivaretar krav i plan- og bygningslovgivningen og er tilpasset foretaket og de godkjenningssområdene det søker sentral godkjenning for.

Direktoratet for byggkvalitet fører tilsyn med sentralt godkjente foretak og kan i den forbindelse kreve fremlagt dokumentasjon på at kravet til kvalitetssikringsrutiner er oppfylt, jf. SAK10 § 13-1 andre ledd og tilhørende veiledning. Dokumentasjonen kan også kreves fremlagt av Klagenemnda for sentral godkjenning. Tilsyn med foretakene er basert på tilfeldig utvelgelse eller etter innrapporteringer blant annet fra kommuner. En eventuell advarsel ved et tilsyn vil bli tatt med i vurderingen av foretakets søknad om fornyelse av sentral godkjenning.

Det er ikke tilstrekkelig å vise til at foretaket har rutiner som nevnt ovenfor, da det også må dokumenteres at rutinene er i aktiv bruk, jf. SAK10 § 10-1 andre ledd og tilhørende veiledning. Kravet om at rutinene faktisk er i bruk følger også av lovens forarbeider hvor det fremgår at «Krav til rutiner innebærer i tillegg til at foretakene skal ha kvalitetssystem som ivaretar kravene også at de skal vise at systemene er i bruk.», jf. Ot.prp.nr.45 (2007-2008) s. 328.

Foretakets rutiner skal være tilpasset de godkjenningssområdene foretaket har eller søker sentral godkjenning for, jf. SAK10 § 10-2 andre ledd og tilhørende veiledning. Omfanget av rutinene kan differensieres etter foretakets størrelse, fagområder og de tiltaksklasser foretaket arbeider innenfor, jf. SAK10 § 10-1 andre ledd og tilhørende veiledning.

Kravene til kvalitetssikringsrutiner er kumulative. Det vil si at samtlige rutiner må være på plass for at kravet til kvalitetssikringsrutiner skal være oppfylt.

Generelt om tilbaketrekking av sentral godkjenning

Tilbaketrekking av sentral godkjenning reguleres av SAK10 § 13-6, jf. pbl. § 22-2. Sentral godkjenning skal trekkes tilbake ved alvorlige eller gjentatte overtredelser av plan- og bygningsloven, og når foretaket gjennom sin praksis viser at det ikke oppfyller de nødvendige kravene til pålitelighet og dugelighet, jf. SAK10 § 13-6 første ledd bokstav a og c. Bestemmelsen med veiledning beskriver nærmere når vilkårene for tilbaketrekking er oppfylt.

SAK10 § 13-6 femte ledd og pbl. § 22-2 andre ledd regulerer vilkårene for å få tilbake den sentrale godkjenningen. Etter vedtak om tilbaketrekking kan foretaket på nytt søke om sentral godkjenning, såfremt det kan dokumentere at det forhold som forårsaket tilbaketrekking er rettet og vilkårene for godkjenning for øvrig er til stede. Det skal også

foretas en gjennomgang av kvalitetssikringsrutiner og at nødvendige tiltak er iverksatt for å hindre gjentakelse av avvik fra krav gitt i eller med hjemmel i plan - og bygningsloven, samt at kvalitetssikringsrutinene er i bruk, jf. SAK10 § 13-6 femte ledd og tilhørende veiledning.

Krav til kvalitetssikring av eget arbeid (SAK10 § 10-1 andre ledd bokstav a og b med tilhørende veiledning)

Krav i henhold til SAK10

Foretaket skal i henhold til SAK10 § 10-1 andre ledd bokstav a, og med tilhørende veiledning, ha rutiner for å identifisere, ivareta, herunder verifisere og dokumentere oppfyllelse av relevante krav gitt i eller med hjemmel i pbl. som gjelder foretakets godkjenningssområde, jf. SAK10 § 1-2 bokstav c, for å sikre at alle relevante krav og vilkår oppfylles i tiltaket. Videre skal foretaket også ha rutiner for å ivareta de plikter og oppgaver som følger av foretakets ansvar og funksjon, jf. SAK10 kap. 12.

Det forutsettes at foretaket med sentral godkjenning gjennomfører kvalitetssikring av eget arbeid i henhold til egne rutiner. Kvalitetssikringsrutinen skal beskrive hvordan kvalitetssikring av eget arbeid gjennomføres og hvordan kvalitetssikring dokumenteres. Det skal kunne legges frem dokumentasjon på at kvalitetssikring er gjennomført som beskrevet i foretakets rutiner. Tilsynet var rettet mot funksjonen ansvarlig prosjekterende herunder dokumentasjon på at foretaket kvalitetssikrer egen prosjektering samt rutiner for hvordan foretaket kvalitetssikrer egen prosjektering.

Ansvarlig prosjekterende skal blant annet sørge for at prosjekteringen er kvalitetssikret og dokumentert i henhold til byggteknisk forskrift kapittel 2 og er tilstrekkelig grunnlag for utførelsen. De skal også sørge for at eventuelle vilkår som følger av tillatelse eller særskilte krav til prosjekteringen gitt i eller med hjemmel i plan - og bygningsloven er oppfylt, jf. SAK10 § 10-1 andre ledd bokstav a og b, jf. § 12-3 bokstav a med tilhørende veiledning.

Foretakets rutine for kvalitetssikring av prosjektering lagt frem i tilsynsmøtet

I innkallingen til tilsynsmøtet ble foretaket bedt om å klargjøre blant annet rutiner for kvalitetssikring av prosjektering. Det ble vist til at den slik rutine blant annet skal beskrive hvordan foretaket identifiserer krav, hvordan foretaket ivaretar kravene i prosjekteringen og hvordan foretaket dokumenterer at kravene er ivaretatt. Det ble informert om at dokumentasjonen ville bli gjennomgått i tilsynsmøtet.

I tilsynsmøtet la foretaket frem et dokument på en side med diverse temaer som kundeoppfølging, at daglig leder skal peke ut hvem som skal utføre sidemannskontroll av tegninger, prosjektering osv. Videre står det i dokumentet at prosjektmateriell skal lagres i prosjektmappe på server, at relevante punkter i de aktuelle sjekklister skal fylles ut fortløpende av den som prosjekterer etc. Videre fremgår at det ved avvik skal benyttes avviksskjema. I dokumentet står det også litt om utfylling av sjekklister i Checkboks og om ansvarlig søkers ansvar. Når det gjelder innleie så står det i dokumentet at det skal påses at underleverandør kvalitetssikrer i eget system eller i Gilje Byggrådgivning AS sitt system med henvisning til skjema for kvalitetssjekk av underentreprenør. Med utgangspunkt i kravene til

kvalitetssikringsrutiner i SAK10 § 10-1 kan ikke direktoratet se at dette dokumentet kan regnes som en rutine som i tilstrekkelig grad omhandler kvalitetssikring av egen prosjektering og ivaretar rutinekravet.

Foretakets rutine for kvalitetssikring av prosjektering innsendt i klagesaksomgangen

Foretaket informerte i klagesaksomgangen om at de har iverksatt de tiltak som direktoratet har bedt om ved at de har gått til anskaffelse av nytt system med opplæring og tilpasning av dette. På bakgrunn av dette mente foretaket at de har rettet alle mangler. Det var imidlertid ikke lagt ved noen dokumentasjon som bekreftet dette. Direktoratet ba derfor i brev datert 08.11.2023 blant annet om en redegjørelse for hvilke konkrete endringer foretaket har gjort med tanke på kvalitetssikringsrutiner med nødvendig gjennomgang, opplæring og bruk av rutinene samt foretakets gjeldende rutine for kvalitetssikring av prosjektering.

Foretaket besvarte henvendelsen 22.11.2023 og skrev at de har gått til innkjøp av styringssystem utarbeidet av Holte AS. Videre skriver foretaket at det i dette systemet er utarbeidet en håndbok for foretakets rutiner i tråd med SAK10 § 10-1 andre ledd bokstav a-h og SAK10 § 10-2 med tilhørende veiledning. Foretaket informerer om at det er avholdt opplæring og gjennomgang av systemet med leverandør, og at alle relevante ansatte i foretaket er kjent med de nye rutinene, og at opplæring av det nye systemet er igangsatt og foregår forløpende i takt med nye prosjekter foretaket involveres i.

Når det gjelder foretakets gjeldende rutine for kvalitetssikring av prosjektering har foretaket i klagesaksomgangen vist til et dokument ved navn *Rutine for kvalitetssikring av prosjektering*. Det er også vedlagt et dokument ved navn *Rutine for ivaretagelse av ansvarlig prosjekterendes oppgaver*. Rutine for ivaretagelse av ansvarlig prosjekterendes oppgaver viser innledningsvis rutinens hensikt; *Rutinen gir en oversikt over oppgaver vi har plikt til å ivareta som ansvarlig prosjekterende i hvert enkelt tiltak. Rutinen beskriver hva vi skal gjøre, når oppgavene skal gjøres, og hvordan vi dokumenterer at oppgavene er ivaretatt*. En av oppgavene er oppgitt å være kvalitetssikring av prosjektering i henhold til SAK10 § 12-3 bokstav a. Videre er det opplistet flere punkter der det står at foretaket skal kvalitetssikre prosjekteringen som de har ansvarsrett for i tiltak, at foretaket skal dokumentere at krav er oppfylt eller ivaretatt i sin prosjekterte løsning og at foretaket skal dokumentere hvilke forutsetninger og løsninger som ligger til grunn for prosjekteringen. Videre står det at den prosjekterte løsningen skal være tilstrekkelig produksjonsunderlag for utførelsen, at kvalitetssikring av prosjekteringen skal være ferdig gjennomført før samsvarserklæring for prosjektering leveres og før produksjonsunderlaget leveres til ansvarlig utførende og at kvalitetssikring skal gjennomføres i henhold til rutinen for kvalitetssikring av prosjektering. Kvalitetssikringen skal videre dokumenteres med prosjekterte løsninger som for eksempel tegninger samt utfylte sjekklister.

Når det gjelder foretakets rutine for kvalitetssikring av prosjektering fremgår det at rutinens hensikt er å sikre at foretakets prosjektering oppfyller gjeldende tekniske krav, å sikre at foretaket utarbeider tilstrekkelig produksjonsunderlag for utførelsen i tillegg til å sikre at

foretakets kvalitetssikring blir dokumentert og sporbar. Videre fremgår det at kvalitetssikringen skal gjennomføres på følgende måte:

- *Prosjekteringen skal kvalitetssikres ved ferdigstilling av prosjekteringen eller ved ferdigstilling av hver delprosjektering der prosjekteringen gjennomføres i ulike faser (f.eks. ramme, igangsetting eller under byggefasen)*
- *Kvalitetssikringen skal gjennomføres som egenkontroll, og det kan avklares i hver enkelt sak om det er behov for sidemannskontroll*
- *Der vi skal benytte sidemannskontroll skal saksbehandler sende dokumentasjon til daglig leder eller den daglig leder utpeker*
- *Ved prosjektering iht standard skal kontrollformen i aktuell standard følges*
- *Det skal benyttes sjekklister i HoltePortalen for kvalitetssikring av prosjekteringen*
- *Sjekklister velges ut og tilpasses prosjekter av saksbehandler*
- *Sjekklister skal henviser til prosjektets navn, adresse, kommune, gnr/bnr*
- *Sjekklister skal henviser til prosjekteringsunderlaget (forutsetninger, tekniske krav og plankrav som prosjekteringen er kvalitetssikret opp mot)*
- *Den som gjennomfører kvalitetssikringen skal sørge for at alle sjekkpunkter er utfyllt*
- *Begrunnelse skal oppgis i sjekkpunktets kommentarfelt der "ikke relevant" benyttes*
- *Avvik som blir registrert på sjekkpunkt skal håndteres videre iht. vår Rutine for håndtering av KS avvik*
- *For å ivareta kvalitetssikring ved bruk av tilknyttet foretak under vår ansvarsrett (underkonsulent) skal "Rutine for styring av tilknyttet foretak under vår ansvarsrett" følges*

Som nevnt tidligere skal foretak som erklærer ansvar, eller søker om sentral godkjenning, ha skriftlige rutiner som beskriver hvordan foretaket identifiserer, ivaretar, herunder verifiserer, og dokumenterer oppfyllelse av krav. Dette er kort oppsummert prosessen i en normal prosjektering hvor man ut ifra gjeldende regelverk, identifiserer hvilke krav som gjelder for prosjektering i de gitte godkjenningsområder, hvordan disse definerte kravene så vurderes og legges til grunn for beregninger, for å videre foreta nødvendige beregninger som så gir grunnlag for å utarbeide det produksjonsgrunnlaget som ansvarlig utførende skal benytte. Alle leddene i denne prosessen er gjenstand for kvalitetssikring, inkludert å kvalitetssikre det ferdige produksjonsgrunnlaget for de utførende.

De forskjellige godkjenningsområdene, eller ansvarsområdene, spesielt i tiltaksklasse 2, har forskjellige krav i TEK17, forskjellige standarder og eurokoder med mer, i tillegg er det fagspesifiserte veiledere som fra NVE og Statens vegvesen osv. Dette må synliggjøres i rutinene eller i de skjemaene som rutinene henviser til. Hvem som utfører kvalitetssikringen, når i prosessene kvalitetssikringen skal utføres, og hvordan kvalitetssikringen dokumenteres, på hvilke dokumenter, må også beskrives i rutinen eller rutinene. Bruk av sidemannskontroll og uavhengig kontroll der det er behov for det, må også synliggjøres. For tiltaksklasse 1 kan dette gjøres noe enklere da henvisninger i større grad kan gjøres etter preaksepterte løsninger som for eksempel Byggforskserien, Rørhåndbok og lignende.

Som nevnt tidligere skal foretakets rutiner være tilpasset de godkjenningsområdene foretaket har eller søker sentral godkjenning for, jf. SAK10 § 10-2 andre ledd og tilhørende veiledning. Omfanget av rutinene kan differensieres etter foretakets størrelse, fagområder og de tiltaksklasser foretaket arbeider innenfor, jf. SAK10 § 10-1 andre ledd og tilhørende veiledning. Gilje Byggrådgivning AS har tidligere hatt sentral godkjenning for flere ulike godkjenningsområder innen prosjektering, blant annet prosjektering av arkitektur, prosjektering av brannkonsept, oppmålingsteknisk prosjektering, prosjektering av geoteknikk, prosjektering av miljøsanering med flere. Det bemerkes også at de to sistnevnte godkjenningsområdene også krever nødvendige grunnundersøkelser og miljøkartlegging som kan kreve andre analyser og lignende.

Mottatte rutiner fra Gilje Byggrådgivning AS, herunder *Rutine for kvalitetssikring av prosjektering* og *Rutine for ivaretagelse av ansvarlig prosjekterendes oppgaver* ivaretar etter direktoratets vurdering ikke disse forholdene som gjelder for rutiner generelt eller for godkjenningsområdene spesielt. Rutine for ivaretagelse av ansvarlig prosjekterendes oppgaver beskriver i hovedsak oppgaven som skal gjøres, men beskriver ikke hvordan den skal gjøres.

Når det gjelder *Rutine for kvalitetssikring av prosjektering* beskriver denne kort en enkel kvalitetssikring i en enkel og generell prosjekteringsprosess. Rutinen fanger ikke opp foretakets mangfold av godkjenningsområder og de forskjeller i rutinetekst dette krever med synliggjøring av de forskjellige prosessene, når i prosessene kvalitetssikringen skal skje, hvilke dokumenter som knyttes til synliggjøring av krav i de forskjellige fagene og kvalitetssikringen av disse osv.

Det er på bakgrunn av dette direktoratets vurdering at fremlagte rutiner er mangelfulle sett opp mot kravet i SAK10 § 10-1 bokstav a og b med tilhørende veiledning og de godkjenningsområder foretaket hadde på tidspunktet for tilsynet.

Foretakets dokumentasjon på utført kvalitetssikring av prosjektering innsendt i forbindelse med tilsynet

I innkallingen til tilsynsmøtet ble foretaket bedt om å klargjøre dokumentasjon på utført kvalitetssikring av prosjektering i form av dokumentasjon fra to ulike tiltak som viser at prosjekteringen er kvalitetssikret. Det ble informert om at det måtte være tydelig hvilken type tiltak det er, og at de måtte identifiseres med kommune, gårds- og bruksnummer og adresse. Siden foretaket hadde sentral godkjenning for mange godkjenningsområder innen prosjektering ble det informert om at dokumentasjonen burde være representativ for flere av godkjenningsområdene, og være fra tiltak i samme eller høyere tiltaksklasser. Det ble også gitt beskjed om at det grunnlaget foretaket har prosjektert etter måtte være tilgjengelig i tilsynsmøtet.

I tilsynsmøtet la foretaket frem dokumenter som var representative for to fagområder, henholdsvis arkitektur og geoteknikk. Dokumentasjonen som gjaldt prosjektering av

arkitektur var fra en fritidsbolig på Støle. Når det gjelder den dokumenterte sjekklisen fra dette prosjektet finner ikke direktoratet at denne alene kan anses som tilstrekkelig dokumentasjon på gjennomført kvalitetssikring av prosjektering av arkitektur. Dokumentasjonen fremstår som en huskeliste over en rekke forhold som må ivaretas i arkitekturprosjekteringen. Sjekklisen sier lite om hva som er kvalitetssikret, eller hva det er kvalitetssikret oppimot. Det er ikke vist til konkrete myndighetskrav, forutsetninger, standarder eller konkrete data som tiltaket er kvalitetssikret etter, annet enn en generell henvisning til byggdetaljblad øverst i dokumentet. Den dokumenterte sjekklisen mangler derfor sporbarhet, og det er ikke dokumentert at arbeidet er riktig prosjektert i henhold til aktuelle krav. Dokumentasjonen det er vist til har heller ingen firmanavn eller firmalogo, ingen betegnelse om hvilket tiltak dokumentasjonen gjelder for og heller ingen signatur. Dokumentasjonen kan derfor etter direktoratets vurdering ikke anses å være tilstrekkelig dokumentasjon på gjennomført kvalitetssikring.

Dokumentasjonen som gjaldt prosjektering av geoteknikk var tiltaket til Cecilie Beckmann. Også denne dokumentasjonen er uten firmanavn eller firmalogo. Skjemaet har en rekke linker til temakart hos NVE med mer. I skjemaet under *Leveranse til kunde* er det krysset av for *Geoteknisk prosjektering, Områdeskredfare, Innleie av UE, og Dokumentasjon*. Skjemaet viser videre at det er Gilje Byggrådgivning AS sin konsulent Sondre Smeland som har utarbeidet dokumentet, men dokumentet bekrefter ikke at det er gjennomført en reell kvalitetssikring. Skjemaet ser ut til å ha omhandlet stabilitetsanalyse av skråning i aktsomhetsområde for kvikkleire/områdeskredfare, mens temaer som *Steinsprang, Løsmasseskred, Snøskred, Flomskred, Flom og overvann, Strømflø og Syreholdig bergart, og Stormflo* ikke er kommentert eller krysset av som ikke aktuelt. Direktoratet antar at dette ikke var aktuelle temaer i dette tiltaket, men postene kunne da vært kommentert med Ikke aktuelt eller lignende. Når skjemaet ikke er fulgt opp med mer detaljerte sjekklister som dokumenterer at relevante krav ble identifisert og ivaretatt, er realiteten at prosjekteringen ikke er kvalitetssikret i henhold til kravene som fremgår av plan- og bygningslovgivningen, jf. SAK10§ 10-1 andre ledd bokstav a og § 12-3 bokstav a.

Foretakets dokumentasjon på utført kvalitetssikring av prosjektering innsendt i klagesaksomgangen

Foretaket informerte i klagesaksomgangen om at de har iverksatt de tiltak som direktoratet har bedt om ved at de har gått til anskaffelse av nytt system med opplæring og tilpasning av dette. På bakgrunn av dette mente foretaket at de har rettet alle mangler. Det var imidlertid ikke lagt ved noen dokumentasjon som bekreftet dette. Direktoratet ba derfor i brev datert 08.11.2023 blant annet om dokumentasjon på kvalitetssikring av egen prosjektering i form av eksempler fra to ulike tiltak som viser at prosjekteringen er kvalitetssikret. Foretaket ble informert om at det må være tydelig hvilken type tiltak det er, og at de må identifiseres med kommune og bnr./gnr./adresse. Videre ble det vist til at foretaket hadde hatt sentral godkjenning for flere godkjenningsområder innen prosjektering, og at dokumentasjonen derfor burde være representativ for flere av godkjenningsområdene, og være fra tiltak i samme tiltaksklasse som de har hatt godkjenning for.

Foretaket besvarte henvendelsen 22.11.2023 og skrev at Holtesystemet har en del sjekklister for kvalitetssikring av egen prosjektering og at deres foretaksspesifikke sjekklister er inntatt sammen med relevante sjekklister fra leverandøren. Foretaket informerte videre om at de ikke hadde hatt egen prosjektering av tiltak i tiltaksklasse 2 siden klagen ble sendt inn, men at de har hatt en del andre oppdrag som ikke omfattes av godkjenningsordningen som for eksempel utarbeidelse av reguleringsplaner. Videre er det vedlagt rapporter fra to pågående prosjekter som ifølge foretaket viser at prosjekteringen er kvalitetssikret.

Den ene sjekklisterapporten gjaldt dispensasjonssøknad/igangsettingstillatelse for to annekser med utslipp av avløpsvann for to boenheter/10PE i Grimstad. Den andre gjaldt dispensasjonssøknad/rammesøknad for enebolig, garasje, vei, vann og avløp i Grimstad.

Etter en gjennomgang av disse sjekklisterapporten finner direktoratet at disse i for liten grad omhandler tilfredsstillende dokumentasjon på gjennomført kvalitetssikring sett opp imot avvikene som ble avdekket i tilsynet, samt Gilje Byggrådgivning AS sine mange og forskjellige godkjenningssområder med tilhørende tiltaksklasser.

Det er på bakgrunn av dette ikke dokumentert ovenfor direktoratet at Gilje Byggrådgivning AS har foretatt tilstrekkelig kvalitetssikring verken ved tidspunktet for tilsynet eller i etterkant for respektive godkjenningssområder i tiltaksklasse 2.

Vurdering av alvorlig overtredelse

Som nevnt skal sentral godkjenning for ansvarsrett trekkes tilbake ved alvorlige eller gjentatte overtredelser av plan- og bygningslovgivningen, jf. SAK10 § 13-6 første ledd bokstav a. Bestemmelsen er en «skal» - regel, som gir direktoratet plikt til å trekke tilbake godkjenningen når ett av de to nevnte alternativene foreligger, jf. Ot.prp.nr.45 (2007 -2008) s. 327. Både veiledningen til denne bestemmelsen samt SAK10 § 13-6 andre ledd og tilhørende veiledning, gir nærmere eksempler på hva som er å regne som en alvorlig overtredelse. I veiledningen til SAK10 § 13-6 andre ledd er fravær av kvalitetssikring eller svikt i kvalitetssikringen, og manglende eller mangelfulle kvalitetssikringsrutiner angitt som eksempler på alvorlige overtredelser.

Gjennomgangen ovenfor viser at Gilje Byggrådgivning AS ikke har dokumentert at det har kvalitetssikringsrutiner for å verifisere og dokumentere oppfyllelse av relevante krav som gjelder funksjonen prosjekterende eller rutiner for ivaretagelse av ansvaret som ansvarlig prosjekterende som oppfyller kravene i SAK10 § 10-1 andre ledd. Foretaket har heller ikke dokumentert kvalitetssikring av egen prosjektering som er representativ for foretakets godkjenningssområder med tilhørende tiltaksklasser i henhold til SAK10 § 10-2 andre ledd.

Direktoratet har på grunnlag av det ovennevnte vurdert at sanksjonen i form av tilbaketrekking av sentral godkjenning står i et rimelig forhold til de avvik som er avdekket, jf. pbl. § 32-10 første ledd. Det understrekes at fravær eller svikt i kvalitetssikringen, og

manglende eller mangelfulle kvalitetssikringsrutiner er å anse som alvorlige overtredelser, jf. SAK10 § 13-6 første og andre ledd med tilhørende veiledninger.

Vurdering av kvalifikasjonskrav

Sentral godkjenning for ansvarsrett skal videre trekkes tilbake når foretaket ikke lenger oppfyller kravene til kvalifikasjoner for sentral godkjenning som følger av denne forskriften, jf. SAK10 § 13-6 første ledd bokstav b. Det fremgår av veiledningen til bestemmelsen at dette alternativet dekker alle formelle krav som er eller vil bli stilt i byggesaksforskriften, herunder krav til utdanning, praksis, rutiner m.m.

Som allerede nevnt, erklærte foretaket ved søknad om sentral godkjenning at det har kvalitetssikringsrutiner som ivaretar krav i plan- og bygningslovgivningen, og som er tilpasset foretaket og de godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Manglende eller mangelfulle kvalitetssikringsrutiner kan få store konsekvenser, slik at helhetlige og tilpassede rutiner er av stor betydning.

Gjennomgangen ovenfor viser at foretakets kvalitetssikringsrutiner som det ved søknad om sentral godkjenning erklærte å ha, er mangelfulle sett opp mot kravet i SAK10 § 10-1. Direktoratet finner dermed at også grunnlaget for tilbaketrekking av sentral godkjenning etter SAK10 § 13-6 første ledd bokstav b er til stede funksjonen ansvarlig prosjekterende.

Som nevnt ovenfor må foretak som har fått sin sentrale godkjenning trukket tilbake kunne dokumentere at det er foretatt en gjennomgang av kvalitetssikringsrutiner og at nødvendige tiltak er iverksatt for å hindre gjentakelse av avvik fra krav gitt i eller med hjemmel i plan - og bygningsloven, samt at kvalitetssikringsrutinene er i bruk. Med bakgrunn i forholdene som er gjennomgått ovenfor, finner ikke direktoratet grunnlag for å endre sin vurdering for godkjenningsområdene innen funksjonen prosjekterende.

Til foretakets anførsel om at de er helt uenige i alvorlighetsgraden i form av tilbaketrekk bemerker direktoratet at den eneste sanksjonsmuligheten for direktoratet dersom et foretak ikke oppfyller kravene til kvalitetssikringsrutiner er å trekke tilbake foretakets sentrale godkjenning, jf. SAK10 § 13-6 og tilhørende veiledning. Dette skyldes i hovedsak at den sentrale godkjenningsordningen er en frivillig ordning, og at det ikke er åpnet for andre type sanksjoner som for eksempel pålegg om retting. Det bemerkes også at foretaket i klagesaksomgangen har fått anledning til å dokumentere at det er foretatt gjennomgang av kvalitetssikringsrutiner og at nødvendige tiltak er iverksatt for å hindre gjentakelse av avvik fra krav gitt i eller med hjemmel i plan - og bygningsloven, samt at kvalitetssikringsrutinene er i bruk, jf. SAK10 § 13-6 femte ledd og tilhørende veiledning, men at dette ikke er dokumentert i tilstrekkelig grad.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Gilje Byggrådgivning AS har brutt med vilkårene for sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende, ved at det

ikke er dokumentert at foretaket har kvalitetssikringsrutiner som ivaretar kravene i SAK10, i tillegg til at foretaket ikke har dokumentert kvalitetssikring av eget arbeid.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet gjør for øvrig oppmerksom på at foretaket igjen kan søke om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at vilkårene i kapittel 11, og øvrige vilkår etter forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagede godkjenningsområdene.»

Sak 38/23 Klage på vedtak om avslag på søknad om sentral godkjenning fra
RAGN SELLS AS (klagesaksnr. 2023/7785).

Per Christian Nordal og Cecilie Thorbjørnsen deltok ikke i behandling av saken.

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av miljøsanering i tiltaksklasse 3

I klage innsendt 23.10.2023 ble vedtak av 23.10.2023 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 16.10.2023 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett. I søknaden viste foretaket til at tidligere virksomhet Ragn-Sells Miljøsanering AS med organisasjonsnummer 812763342 fra og med 01.10.2023 ville være omfattet av en virksomhetsoverdragelse til morsselskapet Ragn-Sells AS med organisasjonsnummer 952187627.

I vedtak datert 23.10.2023 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av miljøsanering i tiltaksklasse 3

Avslaget for begge godkjenningsområdene ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant heller ikke grunnlag for å innvilge godkjenningsområdet prosjektering av miljøsanering i en lavere tiltaksklasse.

Generelle opplysninger om foretaket

Ragn-Sells AS har ikke hatt sentral godkjenning tidligere. Foretaket Ragn-Sells Miljøsanering AS som foretaket viser til i søknaden har imidlertid hatt sentral godkjenning tidligere. Dette foretaket fikk sentral godkjenning første gang 28.01.2014. Foretaket har per i dag sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av miljøsanering i tiltaksklasse 2
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 3

Godkjenningen er gyldig til 15.09.2025.

Ragn Sells AS har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 432 inntektsmottakere og ligger i Lørenskog kommune i Viken fylke. Vidar Svenning Olsen er daglig leder. Det er ikke dokumentert utdanning for ham. I søknaden er det dokumentert utdanning for teamleder Elisabeth Eika og miljøingeniør Aleksandra Maria Czekaj. For Elisabeth Eika er det dokumentert mastergrad i natur-, helse og miljøvern fra 2015 og bachelorgrad i økologi og naturressurser fra 2012. For Czekaj er det dokumentert mastergrad i geofag fra 2020.

Foretaket har sin virksomhet innen innsamling, transport og behandling av avfall, vedlikehold og rengjøring av ulike typer anlegg samt anbringelse av selskapets midler i aksjer i andre selskaper eller ved investering på annen måte. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med følgende næringskoder:

- 38.100 Innsamling av ikke farlig avfall
- 38.320 Sortering og bearbeiding av avfall for materialgjenvinning
- 37.000 Oppsamling og behandling av avløpsvann

Saksgang

16.10.2023 Søknad

23.10.2023 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

23.10.2023 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at foretakets faglige ledelse er Elisabeth Eika og anfører at hun har en svært relevant utdanning når det gjelder godkjenningsområdet prosjektering av miljøsanering. Foretaket skriver at fagområdet dreier seg om vurdering av helse- og miljøskadelige stoffer i bygg, og at Eikas utdanning inneholder flere fag innenfor miljø, biologi, kjemi og forurensing. Foretaket mener også at dette bekrefter gjennom åtte års praksis med arbeid innen fagområdet der utdanningen er brukt i praksis. Foretaket informerer også om at det kun er Eika som har jobbet med prosjekter innen dette fagområdet hos tidligere arbeidsgiver. Foretaket anfører at utdanningen innen kjemi og miljø ansees som et minst like godt grunnlag, om ikke bedre, for forståelse av problemstillinger og faglig grunnlag for vurdering av helse- og miljøfarlige stoffer i bygg enn for eksempel en byggt teknisk utdanning. Foretaket mener at det er svært urimelig at utdanningen ikke tillegges noen form for relevans, og at godkjenningen for fagområdet er avslått. Når det gjelder godkjenningsområdet ansvarlig søker anfører foretaket at utdanningen til Eika innebærer relevante fag som miljørelatert lovverk, plan- og bygningsloven samt kommunal planlegging og arealforvaltning. Avslutningsvis så anfører foretaket at Eika sin kompetanse har vært lagt til grunn for innvilgelse av sentral godkjenning for foretaket Ragn-Sells Miljøsanering AS med organisasjonsnummer 912763342.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdene ansvarlig søker i tiltaksklasse 1 og prosjektering av miljøsanering i tiltaksklasse 3.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig søker i tiltaksklasse 1 er mesterbrev eller høyere fagskolegrad med 120 studiepoeng, eller tilsvarende, med tilhørende fire års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende

veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningssområdet vil for eksempel være fagrettede utdanninger innen eksempelvis bygg, anlegg eller tekniske installasjoner.

Foretaket har dokumentert at prosjektleder Elisabeth Eika har mastergrad i natur-, helse og miljøvern fra 2015 og bachelorgrad i økologi og naturressurser fra 2012. Det er også dokumentert at miljøingeniør Aleksandra Maria Czekaj har mastergrad i geofag fra 2020. Både bachelorgrad og mastergrad oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå for ansvarlig søker i tiltaksklasse 1. I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningssområdet det søkes om. Spørsmålet blir derfor om noen av de dokumenterte utdanningene er tilstrekkelig relevant for ansvarlig søker.

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Et av momentene i vurderingen vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagde godkjenningssområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Oppgaver og ansvar til ansvarlig søker bestemmes av pbl. § 23-4 og presiseres ytterligere av byggesaksforskriften § 12-2 bokstav a-m. Ansvarlig søkers ansvar innebærer blant annet ansvar for at byggesøknaden inneholder nødvendige opplysninger for at kommunen skal kunne ta stilling til om tiltaket er i samsvar med bestemmelser og tillatelser. Videre skal ansvarlig søker samordne de ansvarlig prosjekterende, utførende, og kontrollerende og påse at alle oppgaver er belagt med ansvar samt sende inn nødvendige opplysninger for kommunens utstedelse av ferdigattest, jf. pbl. § 23-4. Ansvarer innebærer også blant annet deltakelse i forhåndskonferanse, håndtering av nabovarsling, å avklare dispensasjonsbehov, foreslå tiltaksklasser for de ulike fagområdene og utarbeide tiltaksprofil og avklare ansvarsområder, jf. SAK10 § 12-2.

Følgelig fordrer ansvaret gode fagkunnskaper og forståelse innenfor bygg- og anleggstekniske emner og byggeprosess, blant annet for å kunne avgjøre hvilke områder som må ansvarsbelegges, forstå koordineringen av de ulike aktørene og utarbeide hensiktsmessig tiltaksprofil. Hertil kommer også at det er et krav at man har relevant praksis fra prosjektering eller utførelse, noe som underbygger nettopp dette, jf. SAK10 § 11-4 første ledd og tilhørende veiledning. Dette sikrer at ansvarlig søker har en faglig forankring, blant annet for å kunne følge opp byggverket og ivareta dialogen med prosjekterende og utførende på byggeplass. Utdanningen må derfor være relevant for å ivareta ansvaret og arbeidsoppgavene som søkerrollen omfatter.

Bachelorgraden til Eika er rettet mot økologi og naturressurser. Det fremgår av fagplanen at utdanningen inneholder opplæring i fag som *klima, energi og miljø, biologi og miljø I og II, geologi og landskap, menneske og natursyn, generell kjemi, økologi, viltøkologi og viltforvaltning, arealforvaltning og kommunal planlegging, ferskvannøkologi, ferskvannsfiske og vannressursforvaltning, grunnvann og forurensing, miljørett og forvaltning* mm. Eikas mastergrad er rettet mot natur-, helse- og miljøvern. Det fremgår av fagplanen at

utdanningen inneholder opplæring fag som *natural science methods, ecotoxicology, genetics, tropical wildlife, biogeografi* og *vanntema*.

Mastergraden til Aleksandra Maria Czekaj er rettet mot geofag, herunder strukturgeologi og tektonikk. Det fremgår av fagplanen at utdanningen inneholder opplæring i fag som videregående *strukturgeologi, geomechanics, introduction to natural hazards, tektonikk, videregående petrologi* og *near-surface geophysics*.

Direktoratet kan ikke se at de dokumenterte utdanningene inneholder opplæring i fag som ivaretar bygge- og anleggsforståelsen, eller at de gir den nødvendige teoretiske grunnlaget til å ivareta ansvaret som ansvarlig søker og oppgavene som fører med.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at dere skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av det påklagede godkjenningssområdet. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende relevant utdanning.

Prosjektering av miljøsanering i tiltaksklasse 3

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen prosjekterende tiltaksklasse 3 er mastergrad eller tilsvarende, med tilhørende åtte års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningssområdet vil for eksempel være mastergrad innen bygg eller anlegg.

Foretaket har dokumentert at prosjektleder Elisabeth Eika har mastergrad i natur-, helse og miljøvern fra 2015. Det er også dokumentert at miljøingeniør Aleksandra Maria Czekaj har mastergrad i geofag fra 2020. Mastergrad oppfyller følgelig krav til utdanningsnivå for funksjonen prosjekterende i tiltaksklasse 3. I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningssområdet det søkes om. Spørsmålet blir derfor om noen av de dokumenterte utdanningene er tilstrekkelig relevant for prosjektering av miljøsanering.

Kravet til relevans understreker at utdanningen må gi teoretisk kompetanse innen det fagområdet foretaket søker sentral godkjenning for. Det vises i denne sammenheng til en uttalelse fra Kommunal- og distriktsdepartementet av 22.01.2018, hvor departementet gir en tolkningsuttalelse vedrørende forståelsen av SAK10 § 11-2 om utdanningsnivåer. I tolkningsuttalelsen uttaler også departementet følgende om kravet til relevant utdanning gitt i SAK10 § 11-3:

«Det fremgår således direkte av forskriftens ordlyd at det er et grunnleggende vilkår at både utdanning og praksis må være relevant for området det søkes om. Kravet om at utdanningen må være relevant er ment å understreke at foretaket, i tillegg til praksis, må ha nødvendig teoretisk kompetanse innenfor sitt fagområde (eks. arkitektur, konstruksjonsteknikk, murarbeid mv.).»

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Et av momentene i vurderingen vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagde godkjenningens område og arbeidsoppgaver.

Fagområdet omfatter kartlegging av farlig avfall ved riving, rehabilitering eller vesentlig ombygging av eksisterende byggverk, og på basis av det utarbeide avfallsplan og miljøsaneringsbeskrivelse.

Tiltaksklassen for godkjenningens område vil være avhengig av vanskelighetsgraden av selve kartleggingen av farlig avfall og mengden av rivingsmaterialer byggetiltaket vil generere. Prosjektering av miljøsanering i tiltaksklasse 3 omfatter eksempelvis prosjektering/kartlegging av rivemasser i bygning med BRA over 2 000 m² og anlegg eller konstruksjoner av tilsvarende størrelse, jf. SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav p og tilhørende veiledning.

For at en utdanning skal anses relevant for prosjektering av miljøsanering er det følgelig avgjørende at utdanningen innehar relevante fag for utforming og oppbygning av bygninger og anlegg, håndtering av materialer samt miljøsanering, kartlegging og håndtering av farlig avfall. Fag knyttet til bygningsteknikk og anleggsteknikk vil kunne være relevante.

Som nevnt er bachelorgraden til Eika er rettet mot økologi og naturressurser, og mastergraden er rettet mot natur-, helse- og miljøvern. Mastergraden til Aleksandra Maria Czekaj er som nevnt rettet mot geofag, herunder strukturgeologi og tektonikk. Direktoratet finner at utdanningen til Eika gir et godt grunnlag med tanke på forurensing og miljø, men direktoratet kan ikke se at utdanningen til verken Eika eller Czekaj innehar en tilstrekkelig faglig bredde og dybde innen bygg- og/eller anleggsfagene med tanke på utforming og oppbygning av bygninger og anlegg samt håndtering av materialer til at den kan anses som tilstrekkelig relevant for det påklagde godkjenningens område. Direktoratet bemerker at

sivilingeniørgrad innen bygg eller anlegg retter seg mot byggeprosesser, innvendig og utvendig utforming av bygninger og anlegg, ombygging og vedlikehold av bygninger og anlegg, materiallære og materialbruk samt en rekke andre fag som gir en helhetlig kunnskap og forståelse for å ivareta ansvaret for fagområdet. Som nevnt kan ikke direktoratet se at de dokumenterte utdanningene gir et godt nok teoretisk grunnlag til å ivareta dette ansvaret.

Direktoratet bemerker kort at tilsvarende relevansvurdering av utdanningen til Eika ble stadfestet av Klagenemnda for sentral godkjenning, ref. nemndas saksnummer 20/20.

Kravet til utdanning, herunder relevant utdanning, er dermed ikke oppfylt, SAK10 §§ 11-2 og 11-3 med tilhørende veiledning.

Krav til praksis

Det er krav om at dere skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av det påklagede godkjenningsområdet. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende relevant utdanning.

Forholdet til tidligere godkjenning

Foretaket anfører, som nevnt, at Eika sin kompetanse har vært lagt til grunn for innvilgelse av sentral godkjenning for foretaket Ragn-Sells Miljøsanering AS med organisasjonsnummer 912763342. Til dette bemerker direktoratet på generelt grunnlag at for sentral godkjenning så må det dokumenteres at foretaket tilfredsstiller kravene som gjelder på søknadstidspunktet. Ved gjennomgangen av søknaden blir det foretatt en vurdering, der det blir lagt vekt på eventuell tidligere mottatt dokumentasjon. Selv om man kan ha hatt godkjenning tidligere er det ingen automatikk i at videre godkjenning vil bli gitt. Vi bemerker allikevel at tidligere godkjenning for Ragn-Sells Miljøsanering AS med organisasjonsnummer 912763342 ikke synes å være gitt på bakgrunn av Eikas kvalifikasjoner.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Ragn Sells AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdene ansvarlig søker i tiltaksklasse 1 og prosjektering av miljøsanering i tiltaksklasse 3.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet gjør for øvrig oppmerksom på at foretaket igjen kan søke om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at vilkårene i kapittel 11, og øvrige vilkår etter forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagede godkjenningsområdene.»

Sak 39/23   Eventuelt

Neste klagenemndsmøte blir tirsdag 16.04.2024 kl. 09.30 – 14.00 på Gardermoen.